

Briuselis, 2019 m. lapkričio 21 d.
(OR. en)

14210/19

Tarpinstitucinė byla:
2018/0089(COD)

CONSOM 310
MI 795
ENT 254
JUSTCIV 215
DENLEG 103
CODEC 1636

PRANEŠIMAS

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)
kam:	Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus, kuria panaikinama Direktyva 2009/22/EB – Bendras požiūris

I. IVADAS

1. 2018 m. balandžio 11 d. Komisija perdavė Europos Parlamentui ir Tarybai pirmiau nurodytą pasiūlymą. Šis pasiūlymas įeina į dokumentų rinkinį „Naujos galimybės vartotojams“, kurį sudaro dvi direktyvos¹ ir horizontalusis komunikatas², siekiant užtikrinti, kad vartotojai visapusiškai pasinaudotų savo teisėmis pagal Sąjungos teisę, ir sudaryti reikalavimų besilaikančių prekyautojų sąžiningesnės konkurencijos sąlygas.

¹ Plg. dok. 7876/18, kuriame pateiktas kitas pasiūlymas dėl vartotojų teisės modernizavimo.

² Plg. dok. 7875/18.

2. Šiame direktyvos projekte siūloma modernizuoti Ieškinių dėl uždraudimo direktyvą³ ir ją pakeisti nustatant teisių gynimo priemones ir uždraudimo priemones, kurios būtų taikomos Sąjungos teisės pažeidimų, dėl kurių daromas poveikis vartotojų grupei, atveju. Tikslas – didinti kolektyvinių ieškinių efektyvumą taikant geresnes vykdymo užtikrinimo taisykles, visų pirma tais atvejais, kai atskiri vartotojai gali būti atgrasomi nuo teisių gynimo dėl didelių bylinėjimosi išlaidų ir (arba) nedidelės ieškinių vertės. Pasiūlymas taip pat apima situacijas, kai pažeidimai daro poveikį daugiau nei vienos valstybės narės vartotojams, siekiant sustiprinti vartotojų apsaugą vis labiau globalėjančioje ir skaitmeninę transformaciją patiriančioje ekonomikoje.

Ieškinių dėl uždraudimo direktyvoje numatyti tik atstovaujamieji ieškiniai, kuriais siekiama sustabdyti arba uždrausti ES vartotojų teisės pažeidimus, bet nenumatoma galimybė pasinaudoti kolektyviniu teisių gynimu, kad atskiri vartotojai galėtų gauti, pvz., finansinę kompensaciją. Todėl esama didelių skirtumų, susijusių su vartotojų kolektyvinių interesų apsauga visoje Europos Sąjungoje, nes kai kurios valstybės narės yra nustačiusios kolektyvinio teisių gynimo procedūras, o kitos – nėra nustačiusios. Pagal šį pasiūlymą vartotojai galėtų naudotis atstovaujamųjų ieškinių procedūra, apimančia teisių gynimo priemones, visose valstybėse narėse tiek vidaus, tiek tarpvalstybinių ieškinių atveju.

3. Konkrečiau, pasiūlymu kompetentingiems subjektams leidžiama ginti kolektyvinius vartotojų interesus:
- valstybėms narėms kompetentingais subjektais paskiriant visų pirma vartotojų organizacijas ar viešuosius subjektus;
 - reiškiant atstovaujamuosius ieškinius pažeidimą padariusiems prekiautojams, įskaitant prekiautojus, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje;
 - nustatant teisių gynimo priemones, įskaitant, visų pirma, finansinę kompensaciją.

³ Direktyva 2009/22/EB dėl ieškinių dėl uždraudimo ginant vartotojų interesus (OL L 110, 2009 5 1, p. 30).

Pasiūlymu taip pat siekiama reglamentuoti pagrindinius aspektus, būtinus tam, kad būtų sukurta sistema, kurią nacionaliniu lygmeniu reikėtų papildyti konkrečiomis procedūrinėmis taisyklėmis arba esamais kolektyvinio teisių gynimo mechanizmais.

Galiausiai siūloma sistema apima apsaugos priemones, skirtas apsaugoti nuo piktnaudžiavimo bylinėjimusi arba nepagrįsto bylinėjimosi, reikalaujant, kad kompetentingi subjektai būtų visiškai skaidrūs dėl savo finansavimo šaltinių.

4. 2018 m. rugsėjo 20 d. nuomonę pateikė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas⁴.
5. Atsakingas Europos Parlamento komitetas yra Teisės reikalų komitetas (JURI). Pranešėjas yra Geoffrey Didier (PPE – FR). 2018 m. gruodžio 6 d. JURI komitetas patvirtino savo pranešimą, o 2019 m. kovo 26 d. Europos Parlamentas užbaigė savo poziciją per pirmąjį svarstymą ir nurodė savo sprendimą pradėti derybas su Taryba.

II. TARYBOJE ATLIKTAS DARBAS

6. Vartotojų apsaugos ir informavimo darbo grupė pasiūlymą pradėjo nagrinėti 2018 m. balandžio mėn., pirmininkaujant Bulgarijai. Prie pasiūlymo pridėtas poveikio vertinimas buvo išnagrinėtas 2018 m. balandžio 24–25 d. remiantis atsakymais į kontrolinį sąrašą. Be to, 2018 m. gegužės ir birželio mėn. buvo surengti kiti du darbo grupės posėdžiai.
7. Diskusija toliau vyko Austrijos ir Rumunijos pirmininkavimo laikotarpiu, kai buvo surengta vienuolika darbo grupės posėdžių siekiant išnagrinėti kelis pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinius pasiūlymus. Darbas buvo tęsiamas pirmininkaujant Suomijai – dešimtyje darbo grupės posėdžių vyko išsamios diskusijos, taip pat buvo pateikta daug delegacijų pastabų. Todėl pasiūlymas buvo didele apimtimi išdėstytas kitaip, išlaikant Komisijos pasiūlymo esmę ir tikslus.

⁴ Dok. EESC INT/853.

8. Vykstant diskusijoms darbo grupės lygmeniu, pasiūlymas buvo pakoreguotas (žr. toliau III dalies A skirsnį) siekiant atsižvelgti į valstybių narių nurodytus susirūpinimą keliančius aspektus. Taip pat buvo padaryta keletas techninių pakeitimų siekiant prireikus paaiškinti, kitaip išdėstyti ir papildyti pasiūlymą (žr. toliau III dalies B skirsnį).

III. KOMISIJOS PASIŪLYMO PAKEITIMAI

9. Pirmininkaujančios valstybės narės kompromisas grindžiamas toliau aprašomomis sudedamosiomis dalimis ir yra sąžiningas ir suderintas kompromisinis nuostatų rinkinys, kuriam pritaria dauguma valstybių narių.

A. Pagrindiniai pokyčiai

a) Skirtumo tarp vidaus ir tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių nustatymas (4, 4a ir 4b straipsniai; 9a–11h konstatuojamosios dalys)

Komisijos pasiūlymu siekiama nustatyti, kad vienoje valstybėje narėje paskirti kompetentingi subjektai galėtų pareikšti atstovaujamuosius ieškinius kitoje valstybėje narėje, jeigu jie atitinka tam tikrus kriterijus, pavyzdžiui, yra tinkamai įsisteigę ir ne pelno siekiantys.

Pirmininkaujanti valstybė narė siūlo:

- aiškiai atskirti vidaus atstovaujamuosius ieškinius nuo tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių ir pateikti atitinkamas jų apibrėžtis;
- nustatyti skirtingus kompetentingų subjektų paskyrimo vidaus ir tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslais kriterijus, kriterijus kompetentingiems subjektams vidaus atstovaujamųjų ieškinių tikslu nustatant pagal nacionalinę teisę (4 straipsnis);
- taikyti bendrus ir griežtesnius kriterijus kompetentingiems subjektams, paskirtiems tarptautinių atstovaujamųjų ieškinių tikslais (4a ir 4b straipsniai);

- taikyti kompetentingų subjektų, paskirtų tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu, abipusį pripažinimą, kartu suteikiant nacionaliniams teismams ir administracinėms institucijoms galimybę ištirti kompetentingo subjekto finansinį nepriklausomumą konkrečiau tarpvalstybinio atstovaujamojo ieškinio kontekste ir, kai tinkama, nepripažinti jo teisnumo to ieškinio tikslu (4b straipsnio 3 dalies antra pastraipa).

b) Deklaratyvaus pobūdžio sprendimai (6 straipsnio 2 dalis ir 4a konstatuojamoji dalis)

Valstybių narių prašymu pirmininkaujanti valstybė narė siūlo 6 straipsnio 2 dalyje išbraukti galimybę teismui arba administracinei institucijai savo iniciatyva vietoj nurodymo dėl teisių gynimo priimti deklaratyvaus pobūdžio sprendimą dėl atsakomybės, kartu leidžiant valstybėms narėms nacionaliniu lygmeniu palikti galioti arba priimti teisės aktus dėl ieškinių, kuriuose prašoma priimti deklaratyvaus pobūdžio sprendimą, kaip numatyta 4a konstatuojamojoje dalyje.

c) Kompensacijų dėl nedidelių nuostolių perskirstymas (6 straipsnio 3 dalies b punktas)

Valstybių narių prašymu ir siekiant teisinio tikrumo pirmininkaujanti valstybė narė siūlo išbraukti nuostatą dėl nedidelių finansinių kompensacijų sumų paskirstymo viešiesiems – vartotojų apsaugos – tikslams, vietoj jų paskirstymo žalą patyrusiems vartotojams.

d) Galutinių sprendimų poveikis (10 straipsnis; 31a ir 33 konstatuojamosios dalys)

Pirmininkaujančios valstybės narės kompromise atsižvelgiama į keleto valstybių narių išreikštą susirūpinimą dėl galutinių sprendimų poveikio, ypač dėl reikalavimo, kad galutinis sprendimas, kuriuo nustatomas pažeidimas, būtų laikomas nepaneigiamu įrodymu panašiais atvejais, nes tai galėtų prieštarauti nacionalinei teisei dėl įrodymų vertinimo.

Pirmininkaujanti valstybė narė siūlo vietoj to nurodyti, kad pirmiau minėti galutiniai sprendimai gali būti naudojami kaip to pažeidimo buvimo įrodymas.

e) Pereinamojo laikotarpio nuostatos (20 straipsnis kartu su 11 straipsniu; 35 ir 35a konstatuojamosios dalys)

Valstybių narių prašymu pirmininkaujanti valstybė narė siūlo, kad direktyva būtų taikoma atstovaujамųjų ieškinių, pareikštų po direktyvos taikymo pradžios dienos, atžvilgiu, o ne po tos dienos padarytų pažeidimų atžvilgiu. Pirmininkaujančios valstybės pasiūlytas pakeitimas atitinka proceso teisę ir užtikrina, kad direktyva greičiau būtų pradėta taikyti (20 straipsnio 1 ir 2 dalys).

Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat mano, kad būtina atsižvelgti į nacionalinės teisės dėl senaties terminų sustabdymo arba nutraukimo ypatumus (20 straipsnio 2a dalis).

B. Kiti pakeitimai

Taip pat padaryta keletas kitų pakeitimų, visų pirma:

- papildyta ir supaprastinta taikymo sritis (2 straipsnis ir I priedas);
- paaiškinta, kaip veikia atstovaujamieji ieškiniai, visų pirma dėl informacijos, procedūrinių išlaidų / mokesčių ir dėl skirtumo tarp uždraudimo priemonių ir teisių gynimo priemonių nustatymo (5, 5a, 5b, 8 ir 9 straipsniai);
- apribojamas sankcijų taikymas – numatoma, kad jos būtų taikomos tik dėl uždraudimų priemonių, nurodymų atskleisti įrodymus ir pareigų, susijusių su informacijos teikimu, nesilaikymo, taip pat išlaikoma valstybių narių kompetencija skirstant pajamas iš baudų (14 straipsnis);
- supaprastinti informacijos teikimo reikalavimai, susiję su direktyvos stebėsena ir vertinimu (18 straipsnis).

10. 2019 m. lapkričio 20 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas padarė išvadą, kad tekstas bus perduotas Konkurencingumo tarybai 2019 m. lapkričio 28 d., siekiant susitarti dėl bendro požiūrio. Naujas tekstas pažymėtas **paryškintuoju šriftu ir pabrauktas**, o iš Komisijos pasiūlymo išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...].

IV. IŠVADA

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad priede pateikiamas tekstas atspindi subalansuotą ir teisingą delegacijų pareikštų nuomonių kompromisą. Tarybos prašoma 2019 m. lapkričio 28 d. Konkurencingumo tarybos posėdyje šiuo pagrindu susitarti dėl bendro požiūrio.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

**dėl atstovaujamųjų ieškinių siekiant apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus, kuria
panaikinama Direktyva 2009/22/EB**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (0) dėl globalizacijos ir skaitmeninės transformacijos padidėjo rizika, kad ta pati neteisėta praktika padarys žalą daugeliui vartotojų. Dėl to, kad pažeidžiama Sąjungos teisė, vartotojai patiria nuostolių. Nesant veiksmingų priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad neteisėta praktika būtų nutraukta, ir būtų atlyginami vartotojų nuostoliai, nukenčia vartotojų pasitikėjimas vidaus rinka;**
- (0a) trūkstant veiksmingų vartotojų apsaugos srities Sąjungos teisės vykdymo užtikrinimo priemonių, taip pat gali būti iškraipoma sąžininga konkurencija tarp pažeidimus darančių prekyautojų ir reikalavimų besilaikančių prekyautojų, veikiančių šalies viduje ar tarpvalstybiniu mastu. Tai galėtų trikdyti sklandų vidaus rinkos veikimą;**
- (0b) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 26 straipsnio 2 dalį vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje užtikrinamas laisvas prekių ir paslaugų judėjimas. Vidaus rinka turėtų suteikti vartotojams pridėtinės vertės, susijusios su prekių ir paslaugų geresne kokybe, didesne įvairove, priimtinais kainomis ir aukštais saugos standartais, o tai turėtų skatinti aukšto lygio vartotojų apsaugą;**
- (0c) SESV 169 straipsnio 1 dalyje ir 169 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad Sąjunga turi padėti užtikrinti prie aukštą vartotojų apsaugos lygį pasitelkdama pagal SESV 114 straipsnį priimamas priemones. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 38 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos politika turi užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį;**
- (1) [...]**

- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/22/EB kompetentingiems subjektams buvo leista pareikšti atstovaujamuosius ieškinius visų pirma siekiant sustabdyti ir uždrausti Sąjungos teisės pažeidimus, kurie daro žalą kolektyviniams vartotojų interesams. Tačiau toje direktyvoje neskirta pakankamai dėmesio vartotojų teisės vykdymo užtikrinimo iššūkiams. Siekiant didesnio atgrasymo nuo neteisėtos praktikos ir norint sumažinti vartotojų patiriamus nuostolius vis labiau globalėjančioje ir prie skaitmeninių technologijų pereinančioje rinkoje, būtina sugriežtinti kolektyvinių vartotojų interesų apsaugos mechanizmą, kad jis apimtų teisių gynimo priemones ir uždraudimo priemones. Kadangi reikia padaryti daug pakeitimų, [...] tikslinga Direktyvą 2009/22/EB pakeisti;
- (2a) atstovaujamųjų ieškinių procedūros tiek draudžiamųjų, tiek teisių gynimo priemonių atveju visoje Sąjungoje skiriasi ir vartotojų apsaugos lygis yra nevienodas. Be to, yra valstybių narių, kurios šiuo metu nėra nustačiusios jokios kolektyvinio teisių gynimo procedūros. Dėl to krinta vartotojų ir įmonių pasitikėjimas bei gebėjimas veikti vidaus rinkoje, iškraipoma konkurencija ir trukdoma veiksmingai užtikrinti Sąjungos teisės vykdymą vartotojų apsaugos srityje;**
- (2b) siekiant išspręsti šias problemas, kiekvienoje valstybėje narėje turi būti nustatyta mažiausiai viena šią direktyvą atitinkanti atstovaujamųjų ieškinių procedūra, skirta uždraudimo ir teisių gynimo priemonėms. Visoje Sąjungoje prieinami efektyvūs ir veiksmingi atstovaujantieji ieškiniai turėtų padidinti vartotojų pasitikėjimą, igalinti vartotojus naudotis savo teisėmis, prisidėti prie sąžiningesnės konkurencijos ir sudaryti vienodas sąlygas vidaus rinkoje veikiantiems prekyautojams;**
- (2c) šia direktyva siekiama prisidėti prie vidaus rinkos veikimo ir aukšto lygio vartotojų apsaugos užtikrinimo sudarant kompetentingiems subjektams, kurie atstovauja kolektyviniams vartotojų interesams, galimybes pareikšti atstovaujamuosius ieškinius tiek uždraudimo, tiek teisių gynimo priemonių tikslu prieš prekyautojus, kurie pažeidžia Sąjungos teisės nuostatas. Kompetentingi subjektai turėtų turėti galimybę prašyti sustabdyti arba uždrausti pažeidimą ir siekti, kad teisės būtų apgintos, pvz., sumokėta kompensacija, atlikti remonto darbai arba sumažinta kaina priklausomai nuo to, kas tinkama, ir kaip numatyta pagal Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus;**

- (3) atstovaujamasis ieškinys turėtų suteikti galimybę efektyviai ir veiksmingai apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus. Jis turėtų sudaryti sąlygas kompetentingiems subjektams veikti siekiant užtikrinti atitiktį susijusioms Sąjungos nuostatomis ir įveikti kliūtis, su kuriomis susiduria vartotojai pareikšdami atskirus ieškinius, pvz., netikrumą dėl jų teisių ir prieinamų procedūrinių mechanizmų, psichologinį nenorą pareikšti ieškinį ir neigiamą tikėtinų atskiro ieškinio išlaidų ir naudos balansą;
- (4) svarbu užtikrinti būtiną teisės kreiptis į teismą ir procedūrinių garantijų prieš piktnaudžiavimą bylinėjimusi, kuris galėtų nepagrįstai trukdyti įmonių gebėjimui veikti [...] **vidaus rinkoje**, pusiausvyrą. Siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui atstovaujamaisiais ieškinais, reikėtų vengti tokių aspektų kaip baudinis nuostolių atlyginimas [...] ir nustatyti [...] taisykles dėl **tam tikrų** [...] procedūrinių aspektų, tokių kaip kompetentingų subjektų paskyrimas **ir finansavimas** [...]; [...]
- (4a) šia direktyva neturėtų būti pakeičiami esami nacionaliniai procedūriniai mechanizmai, kuriais siekiama apsaugoti kolektyvinius arba individualius vartotojų interesus. Šia direktyva atsižvelgiama į valstybių narių teisinės tradicijas, valstybėms narėms paliekama diskrecija nuspręsti, ar šioje direktyvoje numatytą atstovaujamąjį ieškinį nustatyti kaip dabartinio arba būsimą kolektyvinio uždraudimo ar teisių gynimo mechanizmo dalį, ar kaip atskirą mechanizmą, jei bent vienas atstovaujamojo ieškinio formos nacionalinis procedūrinis mechanizmas atitinka šioje direktyvoje nustatytus metodus. Pavyzdžiui, šia direktyva valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias priimti teisės aktus dėl ieškinių, kuriuose prašoma priimti deklaratyvaus pobūdžio sprendimą, nors šia direktyva nenumatomos taisyklės dėl tokių ieškinių. Jeigu nacionaliniu lygmeniu papildomai yra nustatyti mechanizmai greta mechanizmo, kurį reikalaujama nustatyti šia direktyva, kompetentingas subjektas galėtų pasirinkti, kuriuo mechanizmu naudotis;**

(4b) vadovaujantis procedūrinės autonomijos principu, šioje direktyvoje neturėtų būti nuostatų dėl atstovaujamųjų ieškinių visu procedūrinių aspektu. Todėl valstybės narės nustato atstovaujamiesiems ieškiniams taikytinas taisykles dėl, pavyzdžiui, priimtino, įrodymų ar apskundimo būdų. Pavyzdžiui, valstybės narės turėtų nuspręsti dėl reikalavimų, koks turi būti atskirų reikalavimų panašumo lygis arba mažiausias būtinas vartotojų, suinteresuotų ieškiniu dėl teisių gynimo, skaičius, kad byla būtų priimta nagrinėti kaip atstovaujamas ieškinys. Tokios nacionalinės taisyklės neturėtų trukdyti atstovaujamųjų ieškinių veiksmingam veikimui, kaip nustatyta šia direktyva;

(5) [...]

(6) šios direktyvos **taikymo sritis** turėtų **atspindėti naujausius pokyčius vartotojų apsaugos srityje. Kadangi vartotojai šiuo metu veikia platesnėje ir vis labiau prie skaitmeninių technologijų pereinančioje rinkoje, siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą,** [...] tokioms sritims kaip duomenų apsauga, finansinės paslaugos, kelionės ir turizmas, energetika [...] **ir telekomunikacijos [...] turi būti taikoma ne tik bendroji vartotojų teisė, bet ir ši direktyva. [...] Visų pirma, finansinėms ir investicinėms paslaugoms tampant vis paklausesnėms tarp vartotojų, šiose srityse svarbu gerinti vartotojų teisės vykdymo užtikrinimą. Skaitmeninių paslaugų srityje vartotojų rinka taip pat evoliucionavo ir išaugo poreikis veiksmingiau užtikrinti vartotojų teisės, įskaitant duomenų apsaugą, vykdymą;**

- (6a) direktyva turėtų būti taikoma Sąjungos teisės nuostatu, išvardytų šios direktyvos I priede, pažeidimams tiek, kiek šiomis nuostatomis saugomi vartotojų interesai nepriklausomai nuo to, ar jie įvardijami kaip vartotojai, keliautojai, naudotojai, klientai, neprofesionalieji investuotojai, neprofesionalieji klientai, duomenų subjektai ar kitaip. Vis dėlto fizinių asmenų, kuriems tais pažeidimais gali būti arba buvo padaryta žala, interesai ja turėtų būti saugomi tik tuo atveju, jeigu šie fiziniai asmenys pagal šią direktyvą laikomi vartotojais. Ši direktyva neturėtų būti taikoma pažeidimams, kuriais kenkiama prekiautojais laikomiems fiziniams asmenims;
- (6b) ši direktyva neturėtų daryti poveikio I priede išvardytiems teisės aktams ir todėl ja neturėtų būti keičiamos ar išplečiamos tuose teisės aktuose pateiktos apibrėžtys arba pakeičiami vykdymo užtikrinimo mechanizmai, kurie tuose teisės aktuose gali būti nurodyti. Pavyzdžiui, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 (Bendrajame duomenų apsaugos reglamente) numatyti arba juo grindžiami vykdymo užtikrinimo mechanizmai galėtų, jei taikytina, toliau būti naudojami kolektyvinių vartotojų interesų apsaugai;
- (6c) siekiant aiškumo šios direktyvos taikymo sritis turėtų būti kuo tiksliau išdėstyta I priede. Jei I priede išvardytuose teisės aktuose yra nuostatų, nesusijusių su vartotojų apsauga, turėtų būti nurodytos konkrečios nuostatos, kuriomis saugomi vartotojų interesai. Vis dėlto tokios nuorodos ne visada galimos ar įmanomos dėl tam tikrų teisės aktų struktūros, visų pirma finansinių paslaugų, įskaitant investicines paslaugas, srityje;
- (6d) siekiant užtikrinti tinkamą reagavimą į Sąjungos teisės, kurios forma ir mastas greitai keičiasi, pažeidimą, kiekvieną kartą, kai priimamas naujas su vartotojų kolektyvinių interesų apsauga susijęs Sąjungos teisės aktas, reikėtų įvertinti, ar reikia iš dalies pakeisti šios direktyvos I priedą siekiant įtraukti naująjį teisės aktą į šios direktyvos taikymo sritį;
- (6e) valstybėms narėms turėtų būti palikta kompetencija, laikantis Sąjungos teisės, taikyti šios direktyvos nuostatas į jos taikymo sritį nepatenkantiems klausimams. Pavyzdžiui, valstybės narės gali palikti galioti šios direktyvos nuostatas ar tam tikras jos nuostatas atitinkančius nacionalinės teisės aktus arba priimti tokius naujus teisės aktus dėl ginčų, kuriems netaikomas I priedas;

- (7) Komisija priėmė pasiūlymus dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, ir Reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru, ir dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų. Todėl tikslinga numatyti, kad praėjus vieniems metams po šios direktyvos įsigaliojimo, Komisija įvertina, ar taisyklėmis dėl lėktuvų ir traukinių keleivių teisių užtikrinamas tinkamas vartotojų apsaugos lygis, prilyginamas šioje direktyvoje numatytam lygiui, ir padaro reikiamas išvadas dėl šios direktyvos taikymo srities;

(7a) kadangi teisminės ir administracinės procedūros gali efektyviai ir veiksmingai prisidėti prie kolektyvinių vartotojų interesų apsaugos, valstybėms narėms paliekama diskrecija nuspręsti, ar atstovaujamąjį ieškinį galima pareikšti teisminėje ar administracinėje procedūroje, ar abiejose priklausomai nuo atitinkamos teisės srities arba atitinkamo ekonomikos sektoriaus. Tai nedaro poveikio teisei į veiksmingą teisinę gynybą pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, pagal kuri valstybės narės užtikrina, kad vartotojai ir prekyautojai turėtų teisę į veiksmingą teisinę gynybą bendrosios kompetencijos ar specializuotame teisme dėl bet kokio administracinio sprendimo, kuris buvo priimtas pagal šią direktyvą įgyvendinančias nacionalines nuostatas. Tai apima galimybę šalims gauti sprendimą, kuriuo sustabdomas ginčijamo sprendimo vykdymo užtikrinimas, vadovaujantis nacionaline teise;

- (8) remiantis Direktyva 2009/22/EB, ši direktyva turėtų apimti pažeidimus ir šalies vidaus, ir tarpvalstybinių mastu, visų pirma tais atvejais, kai nuo pažeidimo nukentėję vartotojai gyvena vienoje ar keliose valstybėse narėse, išskyrus valstybę narę, kurioje yra įsisteigęs pažeidimą padaręs prekyautojas. Ji taip pat turėtų būti taikoma pažeidimams, kurie buvo nutraukti prieš pareiškiant atstovaujamąjį ieškinį arba prieš baigiant jį nagrinėti, nes gali tebebūti reikalinga užkirsti kelią praktikos pasikartojimui **ja uždraudžiant**, nustatyti, kad atitinkama praktika yra pažeidimas ir palengvinti vartotojų teisių gynimą;

- (9) šia direktyva neturėtų būti **daromas poveikis** tarptautinės privatinės teisės taisyklių, susijusių su jurisdikcija, teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymo užtikrinimu arba taikytina teise, **taikymui ir** tokios taisyklės ja neturėtų būti nustatomos. Galiojančios Sąjungos teisės priemonės taikomos šioje direktyvoje nustatytiems atstovaujamiesiems ieškiniams; **Visu pirma, šioje direktyvoje nustatytiems atstovaujamiesiems ieškiniams turėtų būti taikomas 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo („Briuselis Ia“), 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės („Roma I“) ir 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinės prievolės taikytinos teisės („Roma II“);**
- (9-a) reikėtų pažymėti, kad Reglamentas „Briuselis Ia“ netaikomas administracinių institucijų kompetencijai ir tokių institucijų sprendimų pripažinimui ar vykdymo užtikrinimui. Šie klausimai turėtų būti palikti nacionalinei teisei;**
- (9a) tam tikrais atvejais, laikantis taisyklių dėl tarptautinės privatinės teisės, kompetentingas subjektas turėtų galėti pareikšti atstovaujamąjį ieškinį valstybėje narėje, kurioje jis buvo paskirtas, ir kitoje valstybėje narėje. Remiantis Direktyva 2009/22/EB, šioje direktyvoje turėtų būti atskiriami šie du atstovaujamųjų ieškinių tipai. Kompetentingam subjektui pareiškus atstovaujamąjį ieškinį kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje jis buvo paskirtas, toks ieškinys turėtų būti laikomas tarpvalstybiniu ieškiniu. Kompetentingam subjektui pareiškus atstovaujamąjį ieškinį toje valstybėje narėje, kurioje jis yra paskirtas, ieškinys turėtų būti laikomas vidaus atstovaujamuoju ieškiniu, net jeigu tą ieškinį pareiškė prekiautojas, kurio buveinė yra kitoje valstybėje narėje, arba net jeigu tuo ieškiniu atstovaujama vartotojams iš keleto valstybių narių. Nustatant atstovaujamojo ieškinių tipą, lemiamas veiksnys turėtų būti tai, kurioje valstybėje narėje ieškinys yra pareikštas. Dėl šios priežasties vidaus atstovaujamasis ieškinys procedūros metu negalėtų tapti tarpvalstybiniu ieškiniu ar atvirkščiai;**

(9b) ypač vartotojų organizacijos turėtų atlikti aktyvų vaidmenį užtikrinant, kad būtų laikomasi atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų, ir jos visos turi tinkamas galimybes prašyti, kad joms būtų suteiktas kompetentingo subjekto statusas pagal nacionalinę teisę. Pagal nacionalines teisinių tradicijas viešieji subjektai taip pat galėtų atlikti aktyvų vaidmenį užtikrinant, kad būtų laikomasi atitinkamų Sąjungos teisės nuostatų, reikšdamos šia direktyva numatytus atstovaujamuosius ieškinius;

- (10) [...] tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinio tikslu [...] kompetentingi subjektai visoje Sąjungoje turėtų atitikti tuos pačius kriterijus [...]. Visų pirma, jie turėtų būti juridiniai asmenys, tinkamai įsteigti pagal valstybės narės teisę, pasižymintys tam tikru pastovumu ir viešąja veikla, [...] [...] jie turėtų būti pelno nesiekiančio pobūdžio ir, remiantis jų įstatuose nurodytu tikslu, turėtų turėti teisėtą interesą ginti vartotojų interesus, kaip numatyta [...] atitinkamoje Sąjungos teisėje. [...] Vartotojų apsaugos tikslais tiems kompetentingiems subjektams turėtų būti būdingos tam tikros savybės, kurių reikia siekiant vartotojų vardu priimti sprendimus, susijusius su atstovaujamaisiais ieškiniais. Jie turėtų turėti žinių ir įgūdžių savo veiklos srityje ir, be kita ko, taip išmanyti teisę, kad galėtų nepriklausomai priimti informaciją pagrįstus sprendimus dėl to, ar pareikšti atstovaujamąjį ieškinį, ar ne. Tuo neturėtų būti daromas poveikis jų teisei naudotis teisinėmis konsultacijomis, pavyzdžiui, kreipiantis į teisininkus. Siekiant užtikrinti kompetentingų subjektų nepriklausomumą, jie turėtų būti finansiškai patikimi ir stabilūs, atsižvelgiant, pavyzdžiui, į visas galimas tų subjektų pajamas ar turta. Be to, jie turėtų būti visiškai skaidrūs teikdami informaciją apie savo finansavimo šaltinį ir numatyti atitinkamas procedūras, siekiami užkirsti kelią tam, kad kolektyviniams atstovaujamų vartotojų interesams būtų daroma neigiama įtaka. Visų pirma, kompetentingiems subjektams neturėtų daryti įtakos jokia trečioji šalis, kuri nėra jų konsultantas teisės klausimais ar suinteresuoti vartotojai, kai kompetentingi subjektai priima procedūrinius sprendimus atstovaujamojo ieškinio kontekste, įskaitant sprendimus dėl taikių susitarimų. Tokios trečiosios šalys neturėtų finansuoti atstovaujamojo ieškinio dėl teisių gynimo prieš atsakovą, kuris yra lėšų teikėjo konkurentas, arba prieš atsakovą, nuo kurio lėšų teikėjas yra priklausomas. Tačiau tai neturėtų daryti poveikio viešajam finansavimui;

(10a) valstybės narės turėtų turėti galimybę laisvai, vadovaudamosi savo nacionaline teise nustatyti vidaus atstovaujamųjų ieškinių tikslu paskirtiems kompetentingiems subjektams taikomas kriterijus. Tačiau kriterijus, kurie šia direktyva yra nustatyti kompetentingiems subjektams tarpvalstybinių ieškinių tikslu, valstybės narės turėtų galėti taikyti taip pat ir kompetentingiems subjektams, kurie veikia tik vidaus ieškinių tikslu;

(10b) kriterijai, taikomi kompetentingiems subjektams tarpvalstybiniuose arba vidaus atstovaujamuosiuose ieškiniuose, neturėtų trukdyti atstovaujamųjų ieškinių veiksmingam veikimui, kaip nustatyta šia direktyva;

(10c) valstybės narės galėtų nustatyti taisykles, pagal kurias kompetentingo subjekto teisė pareikšti tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį būtų taikoma tik to subjekto veiklos sričiai. Taisyklėmis būtų galima numatyti, pavyzdžiui, kad kompetentingi subjektai, ginantys vartotojų interesus maisto saugos ar keleivių teisių srityje, galėtų pareikšti tik tokius tarpvalstybinius atstovaujamuosius ieškinius, kurie yra susiję su šiais tikslais;

(11) [...]

(11a) valstybės narės turėtų galėti paskirti kompetentingus subjektus iš anksto. Vis dėlto vidaus atstovaujamųjų ieškinių tikslu valstybės narės galėtų konkretaus ieškinio atveju paskirti kompetentingus subjektus *ad hoc* pagrindu, arba ir iš anksto, ir *ad hoc* pagrindu. Tokį paskyrimą, be kita ko, pritarimo būdu, kai taikytina, galėtų atlikti teismas arba administracinė institucija, į kuriuos kreiptasi. Vis dėlto tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu reikalingos bendros apsaugos priemonės. Todėl *ad hoc* pagrindu paskirtiems kompetentingiems subjektams neturėtų būti leidžiama pareikšti tarpvalstybinius atstovaujamuosius ieškinius;

- (11b) skiriančioji valstybė narė turėtų užtikrinti, kad tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu paskirtas kompetentingas subjektas atitiktų kriterijus, įvertinti, ar jis juos tebeatitinka, ir, jei reikia, atšaukti kompetentingo subjekto paskyrimą. Valstybės narės turėtų bent kas penkerius metus įvertinti, ar kompetentingi subjektai atitinka kriterijus;
- (11c) kilus susirūpinimui dėl kompetentingo subjekto atitikties kriterijams, tą subjekta paskyrusi valstybė narė turėtų ištirti susirūpinimą keliančią padėtį ir, kai tikslinga, atšaukti paskyrimą. Valstybės narės turėtų skirti nacionalinius kontaktinius asmenis, kurie perduotų ir gautų prašymus ištirti padėtį;
- (11d) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingi subjektai, paskirti tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių kitoje valstybėje narėje tikslu, galėtų pareikšti tokius atstovaujamuosius ieškinius jų teismuose arba administracinėse institucijose. Be to, skirtingų valstybių narių kompetentingi subjektai turėtų turėti galimybę suvienyti savo įėgas pareikšdami vieną atstovaujamąjį ieškinį vienoje instancijoje, laikydamiesi susijusių taisyklių dėl kompetentingo teismo jurisdikcijos. Tuo neturėtų būti daromas poveikis teismo ar administracinės institucijos, į kurią kreiptasi, teisei išnagrinėti, ar ieškinys yra tinkamas nagrinėti kaip vienas atstovaujamasis ieškinys;

(11e) turėtų būti užtikrintas tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu paskirtu kompetentingu subjektu teismo tarpusavio pripažinimas. Apie šių organizacijų ir viešųjų subjektų tapatybę turėtų būti pranešta Komisijai, o Komisija tą sąrašą turėtų paskelbti viešai. Tai, kad ieškinį reiškianti organizacija ar viešasis subjektas yra įtraukti į sąrašą, turėtų būti jų teismo įrodymas. Tuo neturėtų būti daromas poveikis teisei išnagrinėti, ar kompetentingo subjekto tikslas pateisina ieškinį konkrečiu atveju;

(11ea) siekiant užkirsti kelią interesų konfliktams, valstybės narės turėtų galėti nustatyti taisykles, pagal kurias jų teismai arba administracinės institucijos galėtų išnagrinėti, ar kompetentingą subjektą, reiškiantį tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo, finansuoja trečioji šalis, kuri yra ekonomiškai suinteresuota konkrečiais tarpvalstybinio atstovaujamojo ieškinių rezultatais, ir, jeigu taip, nepripažinti kompetentingo subjekto teismo to ieškinių tikslu;

(11f) reikšdamas tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį kompetentingas subjektas turėtų būti įpareigotas teismui arba administracinei institucijai, prižiūrinčiai to ieškinių nagrinėjimą, patvirtinti, kad tebeatitinka kriterijus. Vis dėlto teismas arba administracinė institucija turėtų išnagrinėti atitiktį kriterijams, jeigu sužino apie šiuo atžvilgiu pagrįstai susirūpinimą keliančius klausimus;

(11g) valstybės narės turėtų imtis priemonių, taikytinų atvejais, kai subjekto pateikta informacija dėl atitikties kriterijams yra neteisinga. Tos priemonės galėtų apimti, pavyzdžiui, sankcijas, ieškinių atmetimą arba kitas procedūrines priemones. Tačiau atmetant ieškinį neturėtų būti pažeistos ieškinių suinteresuotų vartotojų teisės;

(11h) teismai arba administracinės institucijos turėtų turėti galimybę įvertinti konkretaus tarpvalstybinio atstovaujamojo ieškinio priimtinumą pagal nacionalinę teisę. Laikantis nediskriminavimo principo, konkretiems tarpvalstybiniams atstovaujamesiems ieškiniams taikomi priimtumo reikalavimai turėtų nesiskirti nuo reikalavimų, taikomų konkretiems vidaus atstovaujamesiems ieškiniams;

(12) [...]

(12a) uždraudimo priemonėmis siekiama apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus, nepriklausomai nuo bet kokių faktinių nuostolių ar žalos, kuriuos patyrė atskiri vartotojai. Uždraudimo priemonėmis gali būti reikalaujama, kad prekyautojai imtųsi konkrečių veiksmų, pvz., pateiktų vartotojams informaciją, kurios, pažeisdami teises pareigas, jie anksčiau neatskleidė. Sprendimas dėl uždraudimo priemonės neturėtų priklausyti nuo to, ar praktika buvo taikoma tyčia, ar dėl aplaidumo;

(12b) pareikšdamas atstovaujamąjį ieškinį, kompetentingas subjektas turėtų pateikti teismui arba administracinei institucijai pakankamai informacijos apie ieškiniu suinteresuotus vartotojus. Remdamiesi šia informacija teismas arba administracinė institucija turėtų galėti nustatyti savo jurisdikciją ir taikytiną teisę. Su deliktu susijusiu atveju tai apimtu teismui arba administracinei institucijai pateiktiną informaciją apie vietą, kurioje įvyko ar gali įvykti įvykis, dėl kurio vartotojams padaryta ar galėtų būti padaryta žala. Reikalaujamos informacijos išsamumas galėtų skirtis, priklausomai nuo to, kuria priemone taikyti prašo kompetentingas subjektas, ir nuo to, ar taikomas sutikimo dalyvauti ar atsisakymo dalyvauti mechanizmas. Be to, pareiškiant atstovaujamąjį ieškinį dėl uždraudimo priemonių, tam, kad būtų galima sustabdyti arba nutraukti senaties terminus, taikytinus vėlesniems ieškiniams dėl teisių gynimo, kompetentingas subjektas turėtų pateikti pakankamai informacijos apie ieškiniu suinteresuotų vartotojų grupę;

(13) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kompetentingi subjektai galėtų prašyti taikyti uždraudimo priemones ir teisių gynimo priemones. [...] **Siekdamos** atstovaujamųjų ieškinių procesinio veiksmingumo, **valstybės narės turėtų galėti nuspręsti, kad** kompetentingi subjektai [...] turi galimybę prašyti taikyti [...] **uždraudimo ir teisių gynimo** priemones pateikdami vieną atstovaujamąjį ieškinį arba pateikdami atskirus atstovaujamuosius ieškinius. [...]. Jeigu taikyti priemones prašoma viename ieškinyje, kompetentingiems subjektams turėtų būti sudaryta galimybė prašyti taikyti visas atitinkamas priemones ieškinio pareiškimo metu arba pirmiausia prašyti taikyti atitinkamas uždraudimo [...] **priemones** ir vėliau, jei tinkama, teisių gynimo [...] **priemones**;

(13a) pagal šią direktyvą atstovaujamąjį ieškinį pareiškiantis kompetentingas subjektas turėtų prašyti taikyti atitinkamas priemones, įskaitant teisių gynimo priemones, siekdamas apginti nuo pažeidimo nukentėjusių vartotojų interesus. Kompetentingas subjektas turėtų turėti proceso šalies ieškovės procesines teises ir pareigas. Valstybės narės galėtų suteikti atskiriems ieškiniu suinteresuotiems vartotojams tam tikras teises, susijusias su atstovaujamuoju ieškiniu. Tačiau atskiri vartotojai turėtų neturėti galimybės kištis kompetentingiems subjektams priimant procedūrinius sprendimus, atskirai prašyti pateikti įrodymus procedūros metu ar atskirai pateikti apeliacinį skundą dėl atstovaujamojo ieškinio nagrinėjimą prižiūrinčio teismo arba administracinės institucijos procedūrinių sprendimų. Taip pat atskiri vartotojai neturėtų turėti procesinių pareigų, susijusių su atstovaujamuoju ieškiniu;

(13b) tačiau suinteresuoti vartotojai turėtų turėti teisę gauti naudos iš atstovaujamojo ieškinio. Atstovaujamųjų ieškinių dėl teisių gynimo priemonių atveju ta nauda būtų taisomieji veiksmai, kaip antai kompensacija, remontas, pakeitimas, kainos sumažinimas, sutarties nutraukimas arba sumokėtos kainos atlyginimas. Atstovaujamųjų ieškinių dėl uždraudimo priemonių atveju nauda būtų praktikos, kuri yra pažeidimas, nutraukimas ar uždraudimas;

(13c) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis nacionalinėms taisyklėms dėl procedūrinių išlaidų kompensavimo ar dėl principo „pralaimėjusi šalis moka“. Atskiri ieškinių suinteresuoti vartotojai neturi padengti procedūros išlaidų, taip pat kompetentingo subjekto ir prekiautojo išlaidų. Išimtis iš šių taisyklių turėtų būti taikoma tik išimtinėmis aplinkybėmis, kaip numatyta nacionalinėje teisėje, kaip tokiais atvejais, kai dėl vartotojo tyčinio elgesio arba aplaidumo bereikalingai susidarė teisinės išlaidos, pavyzdžiui, dėl neteisėto jo elgesio pailgėjo procedūra, arba kai tai pateisinama kitomis išimtinėmis aplinkybėmis. Procedūros išlaidos turėtų apimti, pavyzdžiui, išlaidas dėl to, kad kuriai nors proceso šaliai atstovavo advokatas ar kitas profesionalus teisininkas, arba bet kurias išlaidas, susidariusias dėl dokumentų įteikimo ar vertimo. Be to, valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti taisykles, pagal kurias kompetentingiems subjektams būtų leidžiama imti nedidelį dalyvio mokestį ar panašius mokesčius už dalyvavimą iš vartotojų, kurie aiškiai pareiškė norą, kad nagrinėjant konkretų atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo priemonių jiems atstovautų kompetentingas subjektas;

(14) [...]

(14a) uždraudimo priemonės turėtų apimti galutines ir laikinas priemones. Pastarosios galėtų apimti tarpines, atsargumo ir prevencines priemones siekiant sustabdyti taikoma praktiką arba uždrausti praktiką tuo atveju, jeigu ji nebuvo taikoma, tačiau yra rizika, kad dėl jos būtų padaryta didelė arba neatitaisoma žala vartotojams. Uždraudimo priemonės taip pat galėtų apimti priemones, kuriomis nustatoma, kad atitinkama praktika reiškia teisės pažeidimą, tais atvejais, kai praktika buvo nutraukta prieš pareiškiant atstovaujamuosius ieškinius, jeigu dar esama poreikio nustatyti, kad tokia praktika yra teisės pažeidimas, pavyzdžiui, siekiant palengvinti tolesnius su teisių gynimo priemonėmis susijusius veiksmus. Be to, jos galėtų apimti pažeidimą padariusiam prekiautojui nustatyta pareigą paskelbti visą sprendimą dėl priemonės arba jo dalį tokia forma, kuri laikoma tinkama, arba paskelbti taisomąjį pareiškimą;

(14b) remiantis Direktyva 2009/22/EB, valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad ieškinį dėl uždraudimo pareikšti ketinanti šalis prieš tai pasikonsultuotų su atsakovu, taip suteikdama jam galimybę nutraukti ginčijamą pažeidimą. Valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad ši išankstinė konsultacija vyktų kartu su tų valstybių narių paskirtu nepriklausomu viešuoju subjektu. Jei valstybės narės yra nustačiusios, kad turėtų vykti išankstinės konsultacijos, turėtų būti nustatytas dviejų savaičių terminas po prašymo dėl konsultacijos gavimo, t. y. terminas, po kurio, jei pažeidimas nenutraukiamas, pareiškėjas turėtų turėti teisę nedelsdamas pareikšti ieškinį kompetentingame teisme arba administracinėje institucijoje. Šie reikalavimai pagal nacionalinę teisę galėtų būti taikomi ir ieškiniams dėl teisių gynimo priemonių;

(15) [...]

(15a) šioje direktyvoje nustatytas procedūrinis mechanizmas, nedarantis poveikio taisyklėms, kuriomis nustatomos esminės vartotojų teisės į sutartiniu ir nesutartiniu teisių gynimą, jeigu dėl pažeidimo buvo pakenkta jų interesams, pavyzdžiui, priklausomai nuo to, kas tinkama, ir kaip numatyta pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, teisė į nuostolių atlyginimą, teisė nutraukti sutartį, gauti kompensaciją, teisė, kad būtų pakeista prekė, atlikti remonto darbai arba sumažinta kaina. Direktyva turėtų nebūti sudarytos sąlygos pažeidimą padariusio prekiautojo atžvilgiu nustatyti baudinį nuostolių atlyginimą arba nuo pažeidimo nukentėjusiems vartotojams atlyginti daugiau nei jų patirti nuostoliai. Atstovaujamasis ieškinys, kuriuo pagal šią direktyvą siekiama apginti teises, gali būti pareiškiamas tik tais atvejais, kai Sąjungos arba nacionalinėje teisėje numatytos tokios esminės teisės;

(15b) atstovaujamojo ieškiniu dėl teisių gynimo suinteresuoti vartotojai, pareiškus ieškinį, turėtų turėti tinkamas galimybes pareikšti, ar jie nori, kad jiems atstovautų kompetentingas subjektas nagrinėjant tą konkretų atstovaujamąjį ieškinį, ir ar jie nori pasinaudoti atitinkamais su tuo atstovaujamojo ieškiniu susijusiais rezultatais. Siekdamos kuo geriau atsižvelgti į savo teisinės tradicijas, valstybės narės turėtų numatyti sutikimo dalyvauti ar atsisakymo dalyvauti mechanizmus arba abiejų mechanizmų derinį. Sutikimo dalyvauti mechanizmo atveju turėtų būti reikalaujama, kad vartotojai aiškiai pareikštų, kad jie nori, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo jiems atstovautų kompetentingas subjektas. Atsisakymo dalyvauti mechanizmo atveju turėtų būti reikalaujama, kad vartotojai aiškiai pareikštų, kad jie nenori, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo jiems atstovautų kompetentingas subjektas. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti, kuriame atstovaujamojo ieškinių etape atskiri vartotojai galėtų pasinaudoti savo teise dėl sutikimo dalyvauti ar atsisakymo dalyvauti procese;

(15ba) valstybės narės, kurios numato sutikimo dalyvauti mechanizmą, turėtų turėti galimybę reikalauti, kad kai kurie vartotojai sutiktų dalyvauti nagrinėjant ieškinį dėl teisių gynimo priemonės prieš pareiškiant ieškinį, jeigu pateikus ieškinį ir kiti vartotojai turi galimybę sutikti dalyvauti;

(15c) tačiau siekiant užtikrinti tinkamą teisingumo vykdymą ir išvengti nesuderinamų sprendimų, sutikimo dalyvauti mechanizmas turėtų būti reikalaujamas dėl atstovaujamojo ieškinio dėl teisių gynimo tuo atveju, kai nuo pažeidimo nukentėjusių vartotojų įprastinė gyvenamoji vieta nėra teismo arba administracinės institucijos, kurioje buvo pareikštas atstovaujamas ieškinys, valstybėje narėje. Esant tokiai situacijai, kad vartotojams būtų privalomas ieškinio rezultatas, jie turėtų aiškiai pareikšti norą, kad jiems būtų atstovaujama nagrinėjant tą atstovaujamąjį ieškinį;

(15d) kai vartotojai aiškiai arba numanomai pareiškia norą, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo jiems atstovautų kompetentingas subjektas, neatsižvelgiant į tai, ar tas ieškinys pareikštas taikant sutikimo dalyvauti arba atsisakymo dalyvauti mechanizmą, jie turėtų nebeturėti galimybės būti atstovaujamiems nagrinėjant kitus atstovaujamuosius ieškinius arba pareikšti atskirus ieškinius tuo pačiu ieškinio pagrindu ir dėl to paties prekiautojo. Tačiau tai turėtų nebūti taikoma, jeigu vartotojas, jam aiškiai arba numanomai pareiškus norą būti atstovaujamam nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo, vėliau atsisako dalyvauti nagrinėjant tą ieškinį pagal nacionalinę teisę, pavyzdžiui, kai vartotojas vėliau nesutinka, kad taikus susitarimas jam būtų privalomas;

(15e) tikslingumo ir veiksmingumo sumetimais valstybės narės pagal savo nacionalinės teisės aktus taip pat galėtų suteikti vartotojams galimybę tiesiogiai pasinaudoti teisių gynimo priemone po to, kai ji buvo priimta, netaikant kitų reikalavimų dėl ankstesnio dalyvavimo nagrinėjant ieškinį;

(15f) valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl atstovaujamųjų ieškinių, atskirų vartotojų iniciuotų ieškinių ir visų kitų ieškinių, kuriais siekiama apsaugoti vartotojų individualius ir kolektyvinius interesus, kaip nustatyta pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, derinimo. Pagal šią direktyvą priimtos uždraudimo priemonės neturėtų turėti poveikio vartotojų, nukentėjusių nuo praktikos, dėl kurios taikomos uždraudimo priemonės, pareikštiems atskiriems ieškiniams dėl teisių gynimo;

(16) [...]

(17) [...]

(18) valstybės narės [...] **turėtų** reikalauti kompetentingų subjektų pateikti pakankamai informacijos atstovaujamajam ieškiniai dėl teisių gynimo pagrįsti, įskaitant nuo pažeidimo **nukentėjusių** [...] vartotojų grupės ir fakto bei teisės klausimų, kurie turi būti išspręsti nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį, aprašymą. Turėtų nebūti reikalaujama, kad kompetentingas subjektas atskirai nurodytų visus nuo pažeidimo nukentėjusius ieškiniu suinteresuotus vartotojus, kad galėtų ieškinį inicijuoti. Teismas arba administracinė institucija, nagrinėdami atstovaujamuosius ieškinius dėl teisių gynimo, turėtų kuo ankstesniame procedūros etape patikrinti, ar, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir [...] **nukentėjusių** vartotojų patirtos žalos ypatumus, būtų galima iškelti pareiškiant atstovaujamąjį ieškinį;

(19) [...]

(19a) teisių gynimo priemonėje turėtų būti nurodyti atskiri vartotojai ar bent jau būti aprašyta vartotojų, turinčių teisę gauti naudos iš ta priemone nustatytų taisomųjų veiksmų, grupė ir, jei taikytina, nurodytas kiekybinio įvertinimo metodas ir atitinkami veiksmai, kurių turi imtis vartotojai ir prekiautojai, kad taisomieji veiksmai būtų įgyvendinti. Vartotojai, turintys teisę gauti naudos iš nustatytų taisomųjų veiksmų, turėtų turėti galimybę tą naudą gauti neinicijuodami atskiros procedūros. Pavyzdžiui, atskiros procedūros reikalavimas reiškia įpareigojimą vartotojui pareikšti atskira ieškinį teisme arba administracinėje institucijoje dėl žalos kiekybinio įvertinimo. Atvirkščiai, siekiant atskiros teisių gynimo, iš vartotojų gali būti reikalaujama imtis tam tikrų veiksmų, pavyzdžiui, kreiptis į subjektą, atsakingą už teisių gynimo priemonės vykdymo užtikrinimą;

(19b) valstybės narės turėtų nustatyti ar palikti galioti taisykles dėl laikotarpių, pavyzdžiui, dėl senaties terminų ar kitų terminų, iki kurių turi būti pasinaudota teise į teisių gynimą, taikomų atskiriems vartotojams siekiant pasinaudoti nauda iš teisių gynimo priemonių. Valstybės narės gali nustatyti taisykles dėl likusių teisių gynimui skirtų lėšų, kurios nebuvo susigražintos iki nustatytų terminų, paskirties;

(20) [...]

(21) [...]

(22) [...]

(23) [...]

(24) [...]

(25) [...]

- (26) turėtų būti skatinama [...] **nagrinėjant** atstovaujamuosius ieškinius **dėl teisių gynimo priemonių** sudaryti kolektyvinius [...] taikius susitarimus, kuriais būtų siekiama apginti nukentėjusių vartotojų teises;
- (27) [...]
- (28) teismas ir administracinė institucija turėtų [...] **turėti galimybę** paraginti [...] prekyautoją ir kompetentingą subjektą, kuris pareiškė atstovaujamąjį ieškinį **dėl teisių gynimo**, pradėti derybas, kurių tikslas – pasiekti taikų susitarimą dėl **ieškiniu** suinteresuotiems vartotojams taikytinų teisių gynimo priemonių; [...]
- (29) [...]

- (30) [...] taikų susitarimą, pasiektą atstovaujamojo ieškinio kontekste **dėl teisių gynimo** [...] turėtų patvirtinti atitinkamas teismas arba [...] administracinė institucija [...], **išskyrus atvejus, kai taikaus susitarimo sąlygų vykdymo negalima užtikrinti arba taikus susitarimas prieštarauja privalomoms nacionalinės teisės nuostatoms, taikytinoms ieškinio pagrindui, nuo kurių sutartimi negalima nukrypti, kad nebūtų padaryta žala vartotojams. Pavyzdžiui, taikus susitarimas, pagal kurį akivaizdžiai paliekama nepakeista sutarties sąlyga, kuria prekiautojui suteikiama išimtinė teisė aiškinti visas kitas tos sutarties sąlygas, galėtų prieštarauti privalomos nacionalinės teisės nuostatoms;**
- (30a) valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti taisykles, pagal kurias teismas arba administracinė institucija galėtų atsisakyti patvirtinti taikų susitarimą ir tuo atveju, kai teismas arba administracinė institucija laiko tą taikų susitarimą neteisingu;**
- (30b) valstybės narės galėtų nustatyti taisykles, pagal kurias atskiriems suinteresuotiems vartotojams būtų suteikta galimybė sutikti arba atsisakyti, kad taikus susitarimas būtų jiems privalomas;**
- (31) vartotojų informavimo apie atstovaujamąjį ieškinį užtikrinimas yra itin svarbus sėkmingam ieškinio nagrinėjimui. Vartotojai [...] **turi žinoti apie** [...] ieškinį, **kad galėtų aiškiai arba numanomai pareikšti, ar jie nori, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo jiems būtų atstovaujama. Valstybės narės turėtų sudaryti tam sąlygas nustatydamos tinkamas taisykles dėl informacijos apie ieškinius platinimo vartotojams. Dėl to, kas turėtų būti atsakingas už informacijos platinimą, turėtų nuspręsti valstybės narės; [...]**

(31a) lygiai taip pat vartotojai turėtų būti informuojami apie galutinius sprendimus, kuriais numatomos uždraudimo priemonės, teisių gynimo priemonės ar patvirtinti taikūs sprendimai, jų teises nustčius pažeidimą ir visus kitus veiksmus, kurių suinteresuoti vartotojai turi imtis, visų pirma siekdami apginti savo teises. Reputacijai kylanti rizika, susijusi su informacijos apie pažeidimą skleidimu, taip pat yra svarbus prekiautojų atgrasymo nuo vartotojų teisių pažeidimo veiksnys;

(32) kad būtų veiksminga, informacija turėtų būti tinkama ir proporcinga atsižvelgiant į bylos aplinkybes. [...] Tokia informacija galėtų būti pateikiama, pvz., prekiautojo svetainėje, socialiniuose tinkluose, elektroninėse prekyvietėse arba populiariuose dienraščiuose, įskaitant tik elektroninėmis ryšio priemonėmis platinamus dienraščius. Jei įmanoma **ir tinkama**, vartotojai turėtų būti informuojami individualiai siunčiant elektroninius arba popierinius laiškus. Ši informacija turėtų būti pateikiama neįgaliesiems prieinamais formatais jiems to paprašius;

(32a) pažeidimą padaręs prekiautojas turi savo sąskaita informuoti visus suinteresuotus vartotojus apie galutines uždraudimo ir teisių gynimo priemones. Prekiautojas taip pat turėtų informuoti vartotojus apie teismo arba administracinės institucijos patvirtintą taikų sprendimą. Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles, pagal kurias tokia pareiga priklausytų nuo kompetentingo subjekto prašymo. Jeigu pagal nacionalinę teisę informaciją apie galutinius sprendimus ir patvirtintus taikius susitarimus ieškiniu suinteresuotiems vartotojams teikia teismas ar administracinė institucija arba kompetentingas subjektas, prekiautojas neturėtų dar kartą pateikti šios informacijos;

(33) [...] valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bet kurios valstybės narės teismo arba administracinės institucijos galutinis sprendimas, kuriuo nustatomas pažeidimas, dėl kurio padaryta žala kolektyviniams vartotojų interesams, galėtų būti naudojamas kaip to pažeidimo buvimo įrodymas nagrinėjant bet kuriuos kitus ieškinius dėl teisių gynimo jų nacionaliniuose teismuose arba administracinėse institucijose dėl to paties prekiautojo padaryto to paties pažeidimo. Laikantis teisminių institucijų nepriklausomumo principo ir nepriklausomo įrodymų vertinimo principo, tai neturėtų daryti poveikio nacionalinei teisei dėl įrodymų vertinimo;

(34) [...]

(35) [...] pareiškus ieškinį, senaties terminai dažniausiai sustabdomi. Tačiau uždraudimo priemonės nebūtinai daro tokį poveikį, kiek tai susiję su vėlesnėmis teisių gynimo priemonėmis, kurios gali būti nustatytos dėl to paties pažeidimo. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atstovaujamojo ieškinio dėl uždraudimo priemonės nagrinėjimo laikotarpiu būtų sustabdomi arba nutraukiami taikytini senaties terminai ieškiniu suinteresuotų vartotojų atžvilgiu, siekiant, kad tiems vartotojams – atskiriems ar atstovaujamiems kompetentingo subjekto – nebūtų užkirsta galimybė vėliau pareikšti ieškinį dėl teisių gynimo dėl įtariamo pažeidimo dėl to, kad suėjo senaties terminai, kol buvo nagrinėjami atstovaujamieji ieškiniai dėl tų uždraudimo priemonių. Pareikšdamas atstovaujamąjį ieškinį dėl uždraudimo, kompetentingas subjektas turėtų pakankamai apibrėžti vartotojų, kurių interesams pakenkė įtariamas pažeidimas, kurie galėtų pareikšti ieškinį dėl to pažeidimo ir kurie galėtų nukentėti dėl to, kad suėjo senaties terminai, kol buvo nagrinėjami atstovaujamieji ieškiniai dėl uždraudimo, grupę. Aiškumo sumetimais turėtų būti nurodyta, kad taip pat ir nagrinėjamo atstovaujamojo ieškinio dėl teisių gynimo priemonės poveikis turėtų būti taikytinų senaties terminų tuo ieškiniu suinteresuotų vartotojų atžvilgiu sustabdymas arba nutraukimas;

(35a) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, pagal šią direktyvą nustatytų senaties terminų sustabdymas arba nutraukimas turėtų būti taikomas tik ieškiniams dėl teisių gynimo, grindžiamiems pažeidimais, įvykdytais [šios direktyvos taikymo pradžios dieną] arba po jos. Tai neturėtų užkirsti kelio nacionalines nuostatas dėl senaties terminų sustabdymo ar nutraukimo, kurios jau buvo taikytinos iki [šios direktyvos taikymo pradžios dienos], taikyti ieškiniams dėl teisių gynimo, grindžiamiems pažeidimais, įvykdytais iki tos dienos;

- (36) atstovaujamieji ieškiniai dėl uždraudimo [...] **priemonių** turėtų būti nagrinėjami laikantis tinkamo procedūrinio tikslingumo. **Jeigu pažeidimas vis dar vykdomas, galėtų būti pabrėžtas procedūrinio tikslingumo poreikis.** [...] **Ieškiniai dėl uždraudimo priemonių,** kurių poveikis **laikinas**, [...] **atitinkamai** turėtų būti nagrinėjami **sumarine** tvarka [...], siekiant užkirsti kelią bet kokiai ar tolesnei pažeidimo sukeliamai žalai;
- (37) įrodymai yra svarbus elementas siekiant nustatyti, ar [...] **atstovaujamas ieškinys dėl uždraudimo arba teisių gynimo yra tinkamai pagrįstas.** Tačiau įmonių ir vartotojų santykiams **dažnai** būdinga informacijos asimetrija, o būtinus [...] **įrodymus** gali turėti tik prekyautojas, todėl jie kompetentingam subjektui tampa neprieinami. Todėl kompetentingi subjektai turėtų [...] **turėti** teisę prašyti, [...] kad kompetentingas teismas arba administracinė institucija **nurodytu** prekyautojui atskleisti jų ieškiniai svarbius įrodymus [...]. **Kita vertus, atsižvelgiant į procesinės lygybės principą, prekyautojas turėtų turėti tokia pačia teise paprašyti atskleisti įrodymus, kuriuos turi kompetentingas subjektas.** Tokio **įrodymų** atskleidimo poreikį, mastą ir proporcingumą turėtų **pagal nacionalinę proceso teisę** atidžiai įvertinti atstovaujamojo ieškinių nagrinėjimą prižiūrintis teismas arba administracinė institucija, atsižvelgdami į trečiųjų šalių teisėtų interesų apsaugą ir laikydamiesi taikytinų Sąjungos ir nacionalinių konfidencialumo taisyklių;

- (38) siekiant užtikrinti atstovaujamųjų ieškinių veiksmingumą, pažeidimą darantiems prekyautojams turėtų būti taikomos veiksmingos, atgrasomos ir proporcingos sankcijos [...]tais atvejais, kai nesilaikoma arba atsisakoma laikytis uždraudimo priemonės. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad tos sankcijos galėtų būti skiriamos baudų forma, pavyzdžiui, kaip salyginės baudos, periodiniai mokėjimai ar piniginės nuobaudos. Taip pat turėtų būti numatytos sankcijos, taikytinos tais atvejais, kai nesilaikoma arba atsisakoma laikytis nurodymo pateikti suinteresuotiems vartotojams informaciją apie galutinius sprendimus ar taikius susitarimus arba atskleisti įrodymus. Kai atsisakoma laikytis nurodymo atskleisti įrodymus, turėtų būti galima taikyti ir kitų rūšių sankcijas, pavyzdžiui, procedūrinės priemonės;
- (39) atsižvelgiant į tai, kad atstovaujamaisiais ieškiniais siekiama visuomeninio intereso apsaugant kolektyvinius vartotojų interesus, valstybės narės turėtų palikti galioti priemones, kuriomis būtų siekiama užtikrinti [...], kad kompetentingiems subjektams nebūtų užkirstas kelias pareikšti atstovaujamuosius ieškinius pagal šią direktyvą [...] dėl su šiomis procedūromis susijusių išlaidų, arba siekti rasti tokių priemonių. Šiomis priemonėmis galėtų būti, be kita ko, apriboti taikytini teismo ar administraciniai mokesčiai, kompetentingiems subjektams suteikta galimybė prireikus gauti teisinę pagalbą arba suteiktas viešasis finansavimas atstovaujamiesiems ieškiniams pareikšti, taip pat jos galėtų apimti kitas paramos priemones. Tačiau neturėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės finansuotu atstovaujamuosius ieškinius;
- (40) paaiškėjo, kad įvairių valstybių narių kompetentingų subjektų bendradarbiavimas ir keitimasis informacija tarpusavyje buvo naudingas sprendžiant visu pirma tarpvalstybinių pažeidimų problemą. Reikia toliau taikyti ir plėsti gebėjimų stiprinimo ir bendradarbiavimo priemones, kad jos būtų taikomos didesniai kompetentingų subjektų visoje Sąjungoje skaičiui, siekiant užtikrinti, kad būtų labiau naudojamosi atstovaujamaisiais ieškiniais, turinčiais tarpvalstybinį poveikį;

(40a) kad būtų galima įvertinti šią direktyvą, valstybės narės turėtų pateikti Komisijai duomenis apie atstovaujamuosius ieškinius, pareikštus pagal šią direktyvą. Valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie atstovaujamųjų ieškinių, kuriuos baigė nagrinėti bet kuris iš jų teismų arba administracinių institucijų, skaičių ir tipą. Taip pat turėtų būti pateikta informacija apie atstovaujamųjų ieškinių rezultatus, pavyzdžiui, tai, ar jie buvo priimtini ir ar jie buvo sėkmingi, arba ar jais remiantis buvo patvirtintas taikus susitarimas. Siekiant sumažinti valstybėms narėms tenkančią administracinę naštą, susijusią su šiu pareigų vykdymu, turėtų pakakti, visų pirma kalbant apie uždraudimo priemones, pateikti Komisijai bendro pobūdžio informaciją apie pažeidimų tipus ir proceso šalis. Šalių atžvilgiu, pavyzdžiui, turėtų pakakti informuoti Komisiją apie tai, ar kompetentingas subjektas buvo viešasis subjektas ar vartotojų organizacija, ir apie prekiautojo verslo sritį (pavyzdžiui, finansinės paslaugos). Kaip alternatyva – valstybės narės galėtų pateikti Komisijai atitinkamų sprendimų ar taikių susitarimų kopijas. Informacija apie atstovaujamaisiais ieškiniiais suinteresuotų vartotojų tapatybes neturėtų būti teikiama;

(41) [...]

(42) šia direktyva gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Todėl ši direktyva turėtų būti aiškinama ir taikoma laikantis tų teisių ir principų, įskaitant teises ir principus, susijusius su teise į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, taip pat teise į gynybą;

- (43) kiek tai susiję su aplinkos teise, šioje direktyvoje atsižvelgiama į UNECE konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvenciją);
- (44) šios direktyvos tikslų, t. y. [...] **užtikrinti, kad visose valstybėse narėse** dėl kolektyvinių vartotojų interesų apsaugos **būtu sukurtas** atstovaujamojo ieškinio mechanizmas **tiesk uždraudimo, tiek teisių gynimo priemonių tikslu**, siekiant užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą visoje Sąjungoje ir [...] vidaus rinkos veikimą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl tarpvalstybinio [...] **pažeidimų** poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu. Todėl laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (45) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudėtinių dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (46) tikslinga nustatyti šios direktyvos laikino taikymo taisykles;
- (47) todėl Direktyva 2009/22/EB turėtų būti panaikinta,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir apibrėžtys

1 straipsnis *Dalykas*

1. Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis [...] **užtikrinama, kad** atstovaujantieji ieškiniai, kuriais siekiama apsaugoti kolektyvinius vartotojų interesus, **būtų prieinami visose valstybėse narėse**, kartu [...] **nustatant** tinkamas apsaugos priemonės, padedančias išvengti piktnaudžiavimo bylinėjimusi. **Priemonių, patvirtintų siekiant suderinti valstybių narių įstatymus ir kitus teisės aktus, tikslas – geresnis vidaus rinkos veikimas, grindžiamas aukšto lygio vartotojų apsaugos užtikrinimu.**
2. Ši direktyva nekliudo valstybėms narėms priimti arba palikti galioti [...] procedūrinės priemonės [...], **skirtas** kolektyvinių vartotojų interesų apsaugai nacionaliniu lygmeniu. **Tačiau valstybės narės užtikrina, kad bent vienas atstovaujamojo ieškinio mechanizmas atitiktų šią direktyvą.**

2 straipsnis
Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma atstovaujamesiems ieškiniams, pareikštiems dėl prekyautojų padarytų Sąjungos teisės aktų, išvardytų I priede, **taip pat perkeltu į nacionalinę teisę**, nuostatų pažeidimų, kuriais padaroma arba gali būti daroma žala kolektyviniams vartotojų interesams. **Ši direktyva nedaro poveikio I priede išvardytiems Sąjungos teisės aktams.** Ji taikoma vidaus ir tarpvalstybiniais pažeidimams, įskaitant atvejus, kai tie pažeidimai buvo nutraukti prieš pareiškiant atstovaujamąjį ieškinį arba prieš užbaigiant atstovaujamojo ieškinio nagrinėjimą.
2. Ši direktyva nedaro poveikio taisyklėms, kuriomis nustatomi sutartiniai ir nesutartiniai taisomieji veiksmai, prieinami vartotojams pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę dėl tokių pažeidimų.
3. Ši direktyva nedaro poveikio Sąjungos taisyklėms dėl tarptautinės privatinės teisės, visų pirma taisyklėms, susijusioms su teismų jurisdikcija, **teismo sprendimų pripažinimu ir vykdymu** ir taikytina teise.

3 straipsnis
Apibrėžtys

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) vartotojas – fizinis asmuo, kuris veikia siekdamas su [...] **savo** komercine veikla, verslu, amatu ar profesija nesusijusių tikslų;
- 2) prekyautojas – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, privatus arba priklausantis valstybei, kuris veikia siekdamas su [...] **savo** komercine veikla, verslu, amatu arba profesija susijusių tikslų, be kita ko, per bet kurį kitą asmenį, veikiantį [...] **jo** vardu arba [...] **jo** naudai;

- 3) kolektyviniai vartotojų interesai – **bendrasis** [...] vartotojų interesas [...] **ir, visu pirma teisių gynimo priemonių tikslu, vartotojų grupės interesai**;
- 4) atstovaujamasis ieškinys – ieškinys, skirtas kolektyvinių vartotojų interesų apsaugai [...], **kuri pareiškia kompetentingas subjektas ir kuriuo siekiama uždraudimo priemonės arba teisių gynimo priemonės, arba abiejų šių priemonių**;
- 4a) vidaus atstovaujamasis ieškinys – atstovaujamasis ieškinys, kuri kompetentingas subjektas pareiškia valstybėje narėje, kurioje tas kompetentingas subjektas yra paskirtas**;
- 4b) tarpvalstybinis atstovaujamasis ieškinys – atstovaujamasis ieškinys, kuri kompetentingas subjektas pareiškia kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje tas kompetentingas subjektas yra paskirtas**;
- 5) praktika – bet koks prekiautojo veikimas arba neveikimas;
- 6) galutinis sprendimas – valstybės narės teismo **arba administracinės institucijos** sprendimas, kurio negalima arba nebegalima [...] **peržiūrėti įprasta apeliacine tvarka**.

2 skyrius

Atstovaujamieji ieškiniai

4 straipsnis

Kompetentingi subjektai vidaus atstovaujamųjų ieškinių tikslu

1. Valstybės narės užtikrina, kad **vidaus** atstovaujamuosius ieškinius galėtų pareikšti kompetentingi subjektai, kuriuos jų prašymu [...] šiuo tikslu paskyrė [...] valstybės narės.

[...]

[...]

2. [...]
3. Valstybės narės užtikrina, kad visų pirma vartotojų organizacijos [...], **įskaitant tas, kurios atstovauja vartotojams iš daugiau kaip vienos valstybės narės**, turėtų teisę **prašyti**, kad joms būtų suteiktas kompetentingo subjekto statusas, **vadovaujantis nacionaline teise**. [...]
4. [...]
- 4a. Kompetentingais subjektais valstybės narės gali paskirti viešuosius subjektus.**
- 4b. Valstybės narės gali paskirti kompetentingą subjektą, jo prašymu, *ad hoc* pagrindu konkretaus atstovaujamojo ieškinio tikslu.**
- 4c. Informacija apie kompetentingus subjektus, iš anksto paskirtus atstovaujamojo ieškinio tikslu, skelbiama viešai.**
5. [...]

4a straipsnis

Kompetentingų subjektų paskyrimas tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu

1. Valstybės narės užtikrina, kad subjektai, visų pirma vartotojų organizacijos, įskaitant tas, kurios atstovauja nariams iš daugiau kaip vienos valstybės narės, turėtų teisę prašyti, kad jiems būtų suteiktas kompetentingo subjekto statusas tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu.
2. Kompetentingais subjektais tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu valstybės narės gali paskirti viešuosius subjektus.

3. Nedarant poveikio 2 daliai, valstybės narės paskiria subjektą jo prašymu kompetentingu subjektu tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių tikslu, jeigu jis atitinka visus šiuos kriterijus:

- a) jis yra juridinis asmuo, tinkamai įsteigtas pagal paskyrimo valstybės narės teisę likus 18 mėnesių iki prašymo dėl paskyrimo pateikimo, ir gali įrodyti, kad 12 mėnesių vykdė faktinę viešąją veiklą, susijusią su vartotojų interesų apsauga;**
- b) pagal jo istatais nustatytą tikslą jis turi teisėtą interesą apsaugoti vartotojų interesus, kaip nustatyta pagal šioje direktyvoje nurodytą Sąjungos teisę;**
- c) jis yra pelno nesiekiančio pobūdžio;**
- ca) jis turi žinių ir įgūdžių savo veiklos srityje, būtinų norint pareikšti tarpvalstybinius atstovaujamuosius ieškinius toje srityje;**
- caa) jo finansinė būklė yra patikima ir stabili;**
- cb) jam nedaro įtakos asmenys (išskyrus vartotojus), kurie yra ekonomiškai suinteresuoti, kad būtų pareikšti atstovaujamieji ieškiniai, visų pirma kad juos pareikštų prekiautojai, be kita ko, trečiųjų šalių teikiamo finansavimo atveju, ir jis yra nustatęs procedūras, kuriomis užkertamas kelias tokiai įtakai;**
- cc) bet kokiomis tinkamomis priemonėmis, visų pirma jo interneto svetainėje, jis viešai atskleidžia informaciją apie pirmiau išvardytus kriterijus ir informaciją apie savo veiklos finansavimo apskritai šaltinį.**

3a. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, kuriomis kompetentingo subjekto teisė pareikšti atstovaujamąjį ieškinį būtų taikoma tik to subjekto veiklos srityje.

3b. Valstybės narės ne vėliau kaip ... [praėjus vieniems metams po perkėlimo į nacionalinę teisę dienos] pateikia Komisijai 2 ir 3 dalyse nurodytų kompetentingų subjektų sąrašą, įskaitant tų kompetentingų subjektų pavadinimus bei paskirti, ir 3a dalyje nurodytus galimus apribojimus, taip pat pateikia tą sąrašą visais atvejais, kai padaroma jo pakeitimų. Valstybės narės tą sąrašą skelbia viešai.

Komisija viešai paskelbia tų kompetentingų subjektų suvestinį sąrašą. Tas sąrašas atnaujinamas kasmet, taip pat visais atvejais, kai Komisijai pranešama apie pakeitimus.

4. Bent kas penkerius metus valstybės narės įvertina, ar kompetentingi subjektai ir toliau atitinka 3 dalyje išvardytus kriterijus. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingas subjektas netektų savo statuso, jeigu jis nebeatitinka vieno ar daugiau tų kriterijų.

5. Jeigu valstybė narė arba Komisija suabejoja dėl to, ar kompetentingas subjektas atitinka 3 dalyje nustatytus kriterijus, tą subjektą paskyrusi valstybė narė dėl tų abejonių atlieka tyrimą ir, kai tinkama, atšaukia paskyrimą, jeigu nėra atitikties vienam ar daugiau kriterijų.

6. Valstybės narės paskiria nacionalinius kontaktinius asmenis 5 dalies tikslu ir praneša Komisijai tų kontaktinių asmenų pavardes ir kontaktinius duomenis. Komisija sudaro paskirtų kontaktinių asmenų sąrašą ir pateikia tą sąrašą valstybėms narėms.

4b straipsnis
Tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių pareiškimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingi subjektai, paskirti tarpvalstybinių atstovaujamųjų ieškinių kitoje valstybėje narėje tikslu, galėtų pareikšti tokius atstovaujamuosius ieškinius jų teismuose arba administracinėse institucijose.
2. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai įtariamas pažeidimas daro arba gali daryti poveikį skirtingų valstybių narių vartotojams, atstovaujamąjį ieškinį valstybės narės kompetentingame teisme arba administracinėje institucijoje galėtų pareikšti keli skirtingų valstybių narių kompetentingi subjektai, kurie veikia kartu, siekiant apsaugoti skirtingų valstybių narių kolektyvinius vartotojų interesus.
3. Teismai arba administracinės institucijos pripažįsta 4a straipsnio 3b dalyje nurodytą sarašą kaip kompetentingo subjekto teisnumo pareikšti tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį įrodymą, nedarant poveikio jų teisei išnagrinėti, ar kompetentingo subjekto įstatais nustatytas tikslas pateisina ieškinį konkrečioje byloje.

Nepaisant pirmos pastraipos, valstybės narės gali nustatyti taisykles, pagal kurias jų teismai arba administracinės institucijos turėtų kompetenciją išnagrinėti, ar kompetentingą subjektą, pareiškiantį tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo, finansuoja trečioji šalis, kuri yra ekonomiškai suinteresuota to ieškinio rezultatais, ir, jeigu taip, nepripažinti kompetentingo subjekto teisnumo to konkretaus tarpvalstybinio atstovaujamojo ieškinio tikslu.

4. Pareikšdamas tarpvalstybinį atstovaujamąjį ieškinį, kompetentingas subjektas patvirtina teismui arba administracinei institucijai, kuriuose pareiškiamas tas ieškinys, kad jis atitinka 4a straipsnio 3 dalyje išvardytus kriterijus. Tačiau valstybės narės gali imtis priemonių siekdamos užtikrinti, kad teismas arba administracinė institucija turėtų kompetenciją išnagrinėti, ar esama atitikties kriterijams, jeigu tuo klausimu kyla pagrįstų abejonių.

5. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, taikytinų atvejais, kai 4 dalyje nurodyta informacija dėl atitikties kriterijams yra neteisinga. Tos priemonės gali apimti teismo arba administracinės institucijos galimybę atmesti ieškinį. Toks atmetimas turi nedaryti poveikio ieškiniu suinteresuotų vartotojų teisėms.
6. Teismai arba administracinės institucijos, kuriuose pareiškiamas ieškinys, įvertina konkretaus tarpvalstybinio atstovaujamojo ieškinio priimtinumą pagal nacionalinę teisę.

5 straipsnis
Atstovaujantieji ieškiniai [...]

1. Valstybės narės užtikrina, kad atstovaujamuosius ieškinius pagal 2 straipsnį kompetentingi subjektai galėtų pareikšti nacionaliniuose teismuose arba administracinėse institucijose [...].

Pareikšdamas atstovaujamąjį ieškinį, kompetentingas subjektas pateikia teismui arba administracinei institucijai pakankamai informacijos apie ieškiniu suinteresuotus vartotojus.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingi subjektai turėtų teisę [...] prašyti atitinkamai taikyti bent šias priemones:

- a) [...] uždraudimo [...] priemonės [...];
- b) [...]

ba) teisių gynimo priemonės.

[...]

3. [...]

4. [...] Valstybės narės [...] **gali leisti** [...] kompetentingiems subjektams [...] prašyti **priklausomai nuo to, kas tinkama,** taikyti 2 dalyje nurodytas priemones viename atstovaujamajame ieškinyje. **Valstybės narės gali nustatyti, kad šios priemonės būtų priimtose vienu sprendimu.**

4a. Valstybės narės užtikrina, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį vartotojų interesams atstovautų kompetentingi subjektai ir kad tie subjektai turėtų proceso šalies teises ir pareigas. Ieškiniu suinteresuoti vartotojai turi teisę gauti naudos iš 2 dalyje nurodytu priemonių. Ieškiniu suinteresuoti vartotojai gali padengti procedūros išlaidas tik išskirtiniais atvejais, vadovaujantis nacionaline teise. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, kuriomis būtų leidžiama imti nedidelį dalyvio mokestį ar panašius mokesčius už dalyvavimą.

5a straipsnis
Uždraudimo priemonės

- 1. 5 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos uždraudimo priemonės yra:**
- a) laikina priemonė, kuria nutraukiama arba, kai tinkama, uždraudžiama praktika, kuri, kaip laikoma, yra pažeidimas;**
 - b) galutinė priemonė, kuria nutraukiama arba, kai tinkama, uždraudžiama praktika, kuri yra pažeidimas.**

- 1a. 1 dalies b punkte nurodyta priemonė gali apimti, vadovaujantis nacionaline teise:**
- a) priemonę, kuria nustatoma, kad praktika yra pažeidimas;**
 - b) pareigą paskelbti visą sprendimą dėl priemonės arba jo dalį tokia forma, kuri laikoma tinkama, arba paskelbti taisomąjį pareiškimą.**
- 2. Kad kompetentingas subjektas galėtų prašyti taikyti uždraudimo priemonę, jis neturi įrodyti, kad nuo pažeidimo nukentėję atskiri vartotojai patyrė faktinių nuostolių ar žalos arba kad esama prekiautojo tyčios ar aplaidumo. Atstovaujamuoju ieškiniu dėl uždraudimo priemonės suinteresuoti vartotojai neprivalo dalyvauti nagrinėjant tą atstovaujamąjį ieškinį.**
- 3. Valstybės narės gali nustatyti arba palikti galioti nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias kompetentingas subjektas galėtų prašyti taikyti 1 dalies b punkte nustatytas uždraudimo priemones tik pabandęs pasiekti, konsultuodamasis su prekiautoju, kad pažeidimas būtų nutrauktas. Jeigu prekiautojas, gavęs prašymą dėl konsultavimosi, nenutraukia pažeidimo per dvi savaites, kompetentingas subjektas gali pareikšti atstovaujamąjį ieškinį dėl tokios uždraudimo priemonės toliau nebedelsdamas. Valstybės narės praneša Komisijai atitinkamas nacionalinės teisės nuostatas. Komisija užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama viešai.**

5b straipsnis
Teisių gynimo priemonės

1. Teisių gynimo priemone prekiautojas įpareigojamas imtis taisomųjų veiksmų suinteresuotų vartotojų atžvilgiu, pavyzdžiui, priklausomai nuo to, kas tinkama, ir kaip numatyta pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę, sumokėti kompensaciją, atlikti remonto darbus, pakeisti prekę, sumažinti kainą, nutraukti sutartį arba atlyginti sumokėtą kainą.
2. Valstybės narės nustato taisykles dėl to, kaip ir kuriame etape atskiri ieškiniai suinteresuoti vartotojai gali aiškiai arba numanomai, laikantis atitinkamų laiko terminų, po to ieškinio pareiškimo pareikšti, ar jie nori, kad nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį dėl teisių gynimo priemonių jiems atstovautų kompetentingas subjektas ir kad jiems būtų privalomas to ieškinio rezultatas.
3. Nepaisant 2 dalies, valstybės narės užtikrina, kad atskiri vartotojai, kurių įprastinė gyvenamoji vieta nėra teismo ar administracinės institucijos, kurioje buvo pareikštas atstovaujamas ieškinys, valstybėje narėje, turėtų aiškiai pareikšti savo norą būti atstovaujamiems nagrinėjant tą ieškinį, kad jiems būtų privalomas ieškinio rezultatas.
- 3a. Vartotojams, kurie aiškiai arba numanomai pareiškė savo norą būti atstovaujamiems nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį, negali būti atstovaujama nagrinėjant kitus atstovaujamuosius ieškinius, taip pat jie negali pareikšti atskiros ieškinio tuo pačiu ieškinio pagrindu ir dėl to paties prekiautojo.

4. Jeigu teisių gynimo priemonėje nenurodomi atskiri vartotojai, turintys teisę gauti naudos iš ta priemone nustatytų taisomųjų veiksmų, joje bent aprašoma vartotojų grupė, turinti teisę gauti naudos iš tų taisomųjų veiksmų.
5. Valstybės narės užtikrina, kad teisių gynimo priemone vartotojams būtų suteikta teisė prašyti atlyginti žalą ir tuo tikslu nereikėtų pareikšti atskiro ieškinio.
6. Valstybės narės nustato arba palieka galioti taisykles dėl terminų, iki kurių atskiri vartotojai gali gauti naudos iš teisių gynimo priemonių. Valstybės narės gali nustatyti taisykles dėl likusių teisių gynimui skirtų lėšų, kurios nebuvo susigražintos iki nustatytų terminų, paskirties.
7. Nagrinėjant atstovaujamąjį ieškinį teisių gynimo priemonėmis nustatyti taisomieji veiksmai turi nedaryti poveikio papildomiems taisomiesiems veiksams, kuriais vartotojai gali pasinaudoti pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę ir kurie nebuvo to atstovaujamojo ieškinio objektas.
8. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingi subjektai galėtų pareikšti atstovaujamuosius ieškinius dėl teisių gynimo priemonės netaikant sąlygos, kad teismas arba administracinė institucija būtų anksčiau nustatę pažeidimo atvejį taikydami atskiras procedūras.

6 straipsnis
[...]

[...]

7 straipsnis
[...]

8 straipsnis
Taikūs susitarimai dėl teisių gynimo

1. [...]
2. **Siekiant taikaus susitarimo patvirtinimo**, valstybės narės užtikrina, kad [...] atstovaujamojo ieškinio [...] **dėl teisių gynimo priemonių** atveju:
 - a) kompetentingas subjektas ir prekiautojas galėtų kartu pasiūlyti teismui arba administracinei institucijai taikų susitarimą dėl vartotojų teisių gynimo arba**
 - b)** teismas arba administracinė institucija, pasikonsultavę su kompetentingu subjektu ir [...] **prekiautoju**, galėtų juos paraginti per pagrįstą terminą pasiekti taikų susitarimą dėl teisių gynimo.
3. [...]

4. [...] 2 [...] dalyje nurodytus taikius susitarimus patikrina teismas arba administracinė institucija. Teismas arba administracinė institucija įvertina, [...] **ar jis (ji) turi atsisakyti patvirtinti taikų susitarimą, kuris prieštarauja privalomai nacionalinei teisei arba apima sąlygas, kurių vykdymas negali būti užtikrintas**, atsižvelgiant į visų šalių **ir ypač** suinteresuotų vartotojų [...] teises ir interesus. **Valstybės narės gali nustatyti taisykles, pagal kurias teismui arba administracinei institucijai leidžiama atsisakyti patvirtinti taikų susitarimą remiantis pagrindu, kad taikus susitarimas yra neteisingas.**
5. Jeigu taikus susitarimas [...] nėra patvirtinamas, teismas arba administracinė institucija toliau **nagrinėja** atstovaujamąjį ieškinį.
6. **Valstybės narės gali nustatyti taisykles, pagal kurias ieškiniu ir vėlesniu taikų susitarimu** suinteresuotiems atskiriems vartotojams [...] **yra** suteikiama galimybė sutikti arba nesutikti, kad [...] 2 [...] dalyje nurodyti taikūs susitarimai jiems būtų privalomi. Jeigu vadovaujantis pagal 4 dalį patvirtintu taikų susitarimu įgyjama teisė į [...] **taisomuosius veiksmus**, jie nedaro poveikio papildomiems [...] **taisomiesiems veiksams** [...], **numatytiems** pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę, **kurie nebuvo to taikaus susitarimo objektas.**

9 straipsnis
Informacija apie atstovaujamuosius ieškinius

- 0. Valstybės narės nustato taisykles siekdamas užtikrinti, kad atstovaujamuoju ieškiniu dėl teisių gynimo priemonės suinteresuoti vartotojai galėtų laiku ir tinkamomis priemonėmis gauti informaciją apie tą ieškinį, kad jie galėtų pasinaudoti savo teisėmis, nurodytomis 5b straipsnio 2 dalyje.**

1. Valstybės narės užtikrina, kad teismas arba administracinė institucija reikalautų, kad [...] prekyautojas savo sąskaita informuotų [...] **ieškiniu suinteresuotus** vartotojus apie galutinius sprendimus, kuriais nustatomos 5 [...] straipsnyje [...] nurodytos priemonės, ir 8 straipsnyje nurodytus patvirtintus taikius susitarimus ir tokią informaciją pateiktų naudodami priemones, kurios derėtų su bylos aplinkybėmis, ir laikydamiesi konkrečių terminų, įskaitant, kai tinkama, visų suinteresuotų vartotojų individualų informavimą. **Tai netaikoma, jeigu suinteresuoti vartotojai apie galutinį sprendimą arba patvirtintą taikų susitarimą informuojami kitu būdu. Valstybės narės gali nustatyti taisykles, pagal kurias tokia pareiga priklauso nuo kompetentingo subjekto prašymo.**
- 1a. Jeigu iš kompetentingu subjektu yra reikalaujama informuoti suinteresuotus vartotojus apie ieškinį, susijusias būtinas išlaidas galima susigražinti iš prekyautojo, jeigu ieškinys patenkinamas.**
- Pirma pastraipa *mutatis mutandis* taikoma galutiniams sprendimams.**
2. **0 ir 1 dalyse** nurodytą informaciją sudaro suprantama kalba pateiktas atstovaujamojo ieškinio dalyko, jo teisinių pasekmių ir, jei aktualu, vėlesnių veiksmų, kurių turi imtis suinteresuoti vartotojai, paaiškinimas.

10 straipsnis
Galutinių sprendimų poveikis

[...] Valstybės narės užtikrina, kad **bet kurios valstybės narės teismo ar administracinės institucijos galutinis sprendimas, kuriuo nustatomas** pažeidimas, dėl kurio padaryta žala kolektyviniams vartotojų interesams [...] [...], **galėtų būti naudojamas** kaip [...] to pažeidimo buvimo **įrodymas** nagrinėjant bet kuriuos kitus ieškinius dėl teisių gynimo jų nacionaliniuose teismuose **arba administracinėse institucijose** dėl to paties prekyautojo padaryto to paties pažeidimo, **vadovaujantis nacionaline teise dėl įrodymų vertinimo.**

[...]

11 straipsnis
[...] Senaties terminai

Valstybės narės užtikrina, kad [...] atstovaujamojo ieškinio dėl 5a straipsnyje nurodytos uždraudimo priemonės nagrinėjimo laikotarpiu būtų sustabdomi arba nutraukiami taikytini senaties terminai ieškiniu suinteresuotų vartotojų atžvilgiu, kad tiems vartotojams nebūtų užkirsta galimybė vėliau pareikšti ieškinį dėl teisių gynimo dėl įtariamo pažeidimo dėl to, kad suėjo senaties terminai, kol buvo nagrinėjami atstovaujamieji ieškiniai dėl tų uždraudimo priemonių. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad atstovaujamojo ieškinio dėl teisių gynimo priemonės, kaip nurodyta 5b straipsnio 1 dalyje, nagrinėjimo laikotarpiu būtų sustabdomi arba nutraukiami taikytini senaties terminai tuo ieškiniu suinteresuotų vartotojų atžvilgiu.

12 straipsnis
Procedūrinis tikslingumas

1. Valstybės narės užtikrina [...], **kad** [...] atstovaujantieji ieškiniai **dėl** [...] **5a** [...] straipsnyje nurodytų **uždraudimo priemonių** būtų nagrinėjami laikantis tinkamo tikslingumo.
2. Atstovaujantieji ieškiniai dėl **laikinių priemonių, kuriomis nutraukiama arba, kai tinkama, uždraudžiama praktika, kuri, kaip laikoma, yra pažeidimas**, [...] kaip nurodyta 5[...] **a straipsnio 1 dalies a punkte**, turi būti nagrinėjami, **jei tinkama**, [...] [...] **sumarine** tvarka.

13 straipsnis
Įrodymų atskleidimas

Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingo subjekto, pateikusio pagrįstai prieinamus [...] įrodymus, kurių pakanka atstovaujajam ieškiniui pagrįsti, ir nurodžiusio tolesnius įrodymus, kuriais disponuoja atsakovas **arba trečioji šalis**, prašymu teismas arba administracinė institucija galėtų pagal nacionalines procedūrinės taisyklės nurodyti, kad atsakovas **arba trečioji šalis**, laikantis taikytinų Sąjungos ir nacionalinių konfidencialumo **ir proporcingumo** taisyklių, pateiktų tokius įrodymus. **Valstybės narės užtikrina, kad teismas arba administracinė institucija galėtų atsakovo prašymu ieškovui arba trečiajai šaliai taip pat nurodyti atskleisti svarbius įrodymus, laikantis nacionalinių procedūrinių taisyklių.**

14 straipsnis
Sankcijos

1. Valstybės narės nustato [...] taisykles [...], **kuriomis užtikrinama, kad būtų galima nustatyti sankcijas, jeigu nesilaikoma ar atsisakoma laikytis 5a straipsnio 1 dalyje arba 5a straipsnio 1a dalies b punkte nurodytos uždraudimo priemonės arba pareigu, nurodytų 9 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnyje. Valstybės narės** imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad [...] **tos taisyklės** būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.
2. Valstybės narės užtikrina, kad sankcijos galėtų būti skiriamos baudų forma.
3. [...]
4. [...]

15 straipsnis
Pagalba kompetentingiems subjektams

1. Valstybės narės imasi [...] priemonių, kuriomis būtų **siekama** užtikrinti, kad su atstovaujamaisiais ieškiniais susijusios procedūrinės išlaidos [...] **netaptų nenugalima** kliūtimi, [...] **užkertančia** kompetentingiems subjektams [...] **galimybe** [...] veiksmingai **naudotis ju** teise prašyti taikyti [...] 5 straipsnyje [...] nurodytas priemones.

2. [...]
3. [...] **K**omisija remia ir palengvina kompetentingų subjektų bendradarbiavimą ir **informacijos apie** [...] geriausią praktiką ir patirtį, susijusią su [...] pažeidimų klausimų sprendimu, mainus ir sklaidą.

16 straipsnis
[...]

[...]

3 skyrius

Baigiamosios nuostatos

17 straipsnis **Panaikinimas**

Direktyva 2009/22/ES panaikinama [*šios direktyvos taikymo pradžios data*], nedarant poveikio 20 straipsnio 2 daliai.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą, ir skaitomos pagal II priede pateiktą atitikties lentelę.

18 straipsnis **Stebėseną ir vertinimas**

1. Ne anksčiau kaip praėjus 5 metams po šios direktyvos taikymo pradžios dienos Komisija atlieka šios direktyvos vertinimą ir pateikia pagrindinių išvadų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui. Vertinimas turi būti atliekamas vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis. Ataskaitoje Komisija visų pirma įvertina šios direktyvos taikymo sritį, kaip apibrėžta 2 straipsnyje ir I priede, **ir šios direktyvos veikimą bei veiksmingumą tarpvalstybiniais atvejais, be kita ko, kiek tai susiję su teisiniu tikrumu.**

2. Ne vėliau kaip per vienus metus po šios direktyvos įsigaliojimo Komisija įvertina, ar taisyklėmis dėl oro transporto ir geležinkelių keleivių teisių užtikrinamas vartotojų apsaugos teisių lygis, palyginamas su lygiu, užtikrinamu pagal šią direktyvą. Jeigu taip, Komisija ketina pateikti atitinkamus pasiūlymus, kuriais visų pirma iš 2 straipsnyje apibrėžtos šios direktyvos taikymo srities gali būti išbraukiami aktai, nurodyti I priedo 10 ir 15 punktuose.
3. Valstybės narės kasmet – pirmą kartą ne vėliau kaip per 4 metus po šios direktyvos taikymo pradžios dienos – teikia Komisijai šią informaciją, kuri yra būtina rengiant 1 dalyje nurodytą ataskaitą:
 - a) atstovaujamųjų ieškinių, [...] **kuriuos baigė nagrinėti bet kuris iš jų teismų arba administracinių institucijų**, skaičių **ir tipą**;
 - b) [...]
 - c) [...] pažeidimų tipą [...] **ir** atstovaujamųjų ieškinių šalis[...];
 - d) [...]
 - e) atstovaujamųjų ieškinių rezultatus.
 - f) [...]

19 straipsnis
Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės ne vėliau kaip [...] **30 mėnesių** nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos] priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstą.

Valstybės narės tas nuostatas taiko nuo [...] **12 mėnesių** po perkėlimo į nacionalinę teisę termino].

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų nuostatų tekstus.

20 straipsnis
Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais ši direktyva perkeliama į nacionalinę teisę, taiko [...] **ieškiniams**, [...] **pareikštiems** [šios direktyvos taikymo pradžios dieną] **arba** po jos.
2. Valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais Direktyva 2009/22/EB perkeliama į nacionalinę teisę, taiko [...] **ieškiniams**, [...] **pareikštiems** anksčiau nei [šios direktyvos taikymo pradžios diena].

2a. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniai įstatymai ir kiti teisės aktai dėl senaties terminų sustabdymo arba nutraukimo, kuriais 11 straipsnis perkeliamas į nacionalinę teisę, būtų taikomi tik ieškiniams dėl teisių gynimo, grindžiamiems pažeidimais, įvykdytais [šios direktyvos taikymo pradžios dieną] arba po jos. Tai neužkerta kelio nacionalines nuostatas dėl senaties terminų sustabdymo ar nutraukimo, kurios jau buvo taikytinos iki [šios direktyvos taikymo pradžios dienos], taikyti ieškiniams dėl teisių gynimo, grindžiamiems pažeidimais, įvykdytais iki tos dienos.

21 straipsnis
Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

22 straipsnis
Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

2 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTŲ SĄJUNGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATŲ SĄRAŠAS

A. Bendroji vartotojų teisė

- 1) 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 1985 8 7, p. 29–33).
- 2) 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (OL L 95, 1993 4 21, p. 29).
- 4) 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB dėl vartojimo prekių pardavimo ir susijusių garantijų tam tikrų aspektų (OL L 171, 1999 7 7, p. 12).
- 4a) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/770 dėl tam tikrų skaitmeninio turinio ir skaitmeninių paslaugų teikimo sutarčių aspektu (OL L 136, 2019 5 22, p. 1–27).**
- 4b) 2019 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/771 dėl tam tikrų prekių pirkimo–pardavimo sutarčių aspektu, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB bei panaikinama Direktyva 1999/44/EB (OL L 136, 2019 5 22, p. 28–50).**
- 4c) 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4–17): 3 ir 5 straipsniai.**
- 11) 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).
- 13) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/114/EB dėl klaidinančios ir lyginamosios reklamos (OL L 376, 2006 12 27, p. 21) [...].
- 14) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36): **20 ir 22 straipsniai.**

- 35) 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).
- 59) 2018 m. vasario 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/302 dėl nepagrįsto geografinio blokavimo ir kitų formų diskriminavimo dėl klientų pilietybės, gyvenamosios vietos arba įsisteigimo vietos vidaus rinkoje problemos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 2006/2004 ir (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB (OL L 60, 2018 3 2, p. 1): **3–5 straipsniai**.

B. Informacija apie produktus ir ženklėjimą

- 3) 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/6/EB dėl vartotojų apsaugos žymint vartotojams siūlomų prekių kainas (OL L 80, 1998 3 18, p. 27).
- 18) 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklėjimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantis direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (OL L 353, 2008 12 31, p. 1–1355): **1–35 straipsniai**.
- 26) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1222/2009 dėl padangų ženklėjimo atsižvelgiant į degalų naudojimo efektyvumą ir kitus esminius parametrus (OL L 342, 2009 12 22, p. 46–58): **4–6 straipsniai**.
- 30) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo (OL L 27, 2010 1 30, p. 1–19): **9–10 straipsniai**.

- 36) 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011 11 22, p. 18–63).
- 58) 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1–23): **3–6 straipsniai**.

C. Keleivių teisės

- 10–a) 1997 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės už keleivių ir jų bagažo vežimą oru (OL L 285, 1997 10 17, p. 1–3).**
- 10) 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004 2 17, p. 1).
- 12) 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).
- 15) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 315, 2007 12 3, p. 14).

- 17) 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008 10 31, p. 3): [...] 23 [...] straipsnis.

17a) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 392/2009 dėl keleivių vežėjų jūra atsakomybės avarių atveju (OL L 131, 2009 5 28, p. 24–46).

- 31) 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 334, 2010 12 17, p. 1).
- 32) 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).

D. Turizmas

- 19) 2009 m. sausio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/122/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su kai kuriais pakaitinio naudojimosi, ilgalaikio atostogų produkto, perpardavimo ir keitimosi sutarčių aspektais (OL L 33, 2009 2 3, p. 10).
- 47) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2302 dėl kelionės paslaugų paketų ir susijusių kelionės paslaugų rinkinių, kuria iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2011/83/ES bei panaikinama Tarybos direktyva 90/314/EEB (OL L 326, 2015 12 11, p. 1).

E. Sveikata

- 6) 2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67): 86–**90**, **98 ir** 100 straipsniai.
- 6a) 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių (nauja redakcija) (OL L 342, 2009 12 22, p. 59–209): 3–8 ir 19–21 straipsniai.**
- 33) [...]
- 33a) 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/745 dėl medicinos priemonių, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2001/83/EB, Reglamentas (EB) Nr. 178/2002 ir Reglamentas (EB) Nr. 1223/2009, ir kuriuo panaikinamos Tarybos direktyvos 90/385/EEB ir 93/42/EEB: II skyrius.**
- 33b) 2017 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas 2017/746 dėl *in vitro* diagnostikos medicinos priemonių, kuriuo panaikinama Direktyva 98/79/EB ir Komisijos sprendimas 2010/227/ES: II skyrius.**

F. Elektroninė prekyba ir paslaugos

- 5) 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1): **5–7, 10 ir 11 straipsniai.**
- 28) 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva) (OL L 95, 2010 4 15, p. 1): 9–11, [...] 19–26 **ir 28b** straipsniai.
- 55) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1128 dėl internetinių turinio paslaugų tarpvalstybinio perkeliavimo vidaus rinkoje (OL L 168, 2017 6 30, p. 1).

G. Telekomunikacijos

- 7) 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų Direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 51–77): **10 straipsnis ir IV skyrius.**
- 7a) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (nauja redakcija) (OL L 321, 2018 12 17, p. 36–214): 88, 98–116 straipsniai ir VI ir VIII priedai.**
- 38) 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL L 172, 2012 6 30, p. 10–35).

- 51) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga **ir mažmeninėmis reguliuojamu ryšio paslaugų ES viduje kainomis**, ir kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2002/22/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 [...] (OL L 310, 2015 11 26, p. 1–18).

H. Asmens duomenys

- 8) 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37): **4–8 ir** 13 straipsniai.
- 53) 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1–88).

I. Energijos rinka

- 20) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55–93): **3 straipsnis ir I priedas**.
- 21) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 94–136): **3 straipsnis ir I priedas**.

J. Energijos vartojimo efektyvumas

- 25) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10–35): **14 straipsnis ir I priedas**.
- 29) [...]
- 39) 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1–56): **9–11a straipsniai**.

K. Ginčų sprendimas

- 40) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo (OL L 165, 2013 6 18, p. 63): 13 straipsnis.
- 41) 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 524/2013 dėl elektroninio vartotojų ginčų sprendimo (Reglamentas dėl vartotojų EGS) (OL L 165, 2013 6 18, p. 1): 14 straipsnis.

L. Bendros finansinės paslaugos

- 9) 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/65/EB dėl nuotolinės prekybos vartotojams skirtomis finansinėmis paslaugomis (OL L 271, 2002 10 9, p. 16).
- 16) 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/48/EB dėl vartojimo kredito sutarčių ir panaikinanti Tarybos direktyvą 87/102/EEB (OL L 133, 2008 5 22, p. 66).

- 23) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 924/2009 dėl tarptautinių mokėjimų Bendrijoje, panaikinantys Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001 (OL L 266, 2009 10 9, p. 11–18).
- 24) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7–17).
- 37) 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 260/2012, kuriuo nustatomi kredito pervedimų ir tiesioginio debeto operacijų euraiis techniniai ir komerciniai reikalavimai ir iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 924/2009 (OL L 94, 2012 3 30, p. 22–37).

- 44) 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/17/ES dėl vartojimo kredito sutarčių dėl gyvenamosios paskirties nekilnojamojo turto, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2008/48/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 (OL L 60, 2014 2 28, p. 34)[...].
- 46) 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/92/ES dėl mokesčių, susijusių su mokėjimo sąskaitomis, palyginamumo, mokėjimo sąskaitų perkėlimo ir galimybės naudotis būtiniausias savybes turinčiomis mokėjimo sąskaitomis (OL L 257, 2014 8 28, p. 214)[...].
- 50) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35–127).

M. Investavimo paslaugos

- 22) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32–96).
- 34) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1–73).
- 42) [...]

- 43) [...]
- 45) 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349–496): **23–29 straipsniai**.
- 48) 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1286/2014 dėl mažmeninių investicinių produktų paketų ir draudimo principu pagrįstų investicinių produktų (MIPP ir DIP) pagrindinės informacijos dokumentų (OL L 352, 2014 12 9, p. 1–23).
- 49) 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/760 dėl Europos ilgalaikių investicijų fondų (OL L 123, 2015 5 19, p. 98–121).
- 56) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/71/EB (OL L 168, 2017 6 30, p. 12–82).
- 57) 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1131 dėl pinigų rinkos fondų (OL L 169, 2017 6 30, p. 8–45).

N. Draudimo ir pensijų paslaugos

- 27) 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009 12 17, p. 1–155): 183–186 straipsniai.
- 52) 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo (nauja redakcija) (OL L 26, 2016 2 2, p. 19–59): **17–24 ir 28–30 straipsniai**.

54) [...]
